

schoolverlatersrapport

editie 2021

Samenvattende analyse	3
Infografiek	9
Methodologie	10
Alle schoolverlaters	15
Ongekwalificeerd	17
Buitengewoon secundair onderwijs	18
Leren en werken	19
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)	20
Secundair onderwijs	21
Algemeen secundair onderwijs (ASO3)	22
Beroepssecundair onderwijs (BSO3)	23
Technisch secundair onderwijs (TSO3)	24
Kunstsecundair onderwijs (KSO3)	25
STEM-, ZORG- en OVERIGE opleidingen in BSO3 en TSO3	26
Best scorende en crisisgevoelige opleidingen in BSO3 en TSO3	31
Hoger onderwijs	36
Hoger beroepsonderwijs (HBO5)	37
Professionele bachelor (PBA)	38
Academische bachelor (ABA)	39
Master (MAS)	40
STEM-, ZORG- en OVERIGE opleidingen in PBA en MAS	37
Best scorende en crisisgevoelige opleidingen in PBA en MAS	43
Vlaanderen en de provincies	51
Interactieve schoolverlaterstoepassing	62

In dit rapport onderzoeken we de jongeren die in 2019 de school verlieten en gaan we na hoeveel van deze schoolverlaters op 30 juni 2020 als werkzoekend waren ingeschreven bij VDAB. Dit werkzoekendenaandeel biedt een indicatie van de tewerkstellingskansen van schoolverlaters in Vlaanderen.

De onderzochte jongeren betraden de arbeidsmarkt op een moment dat er nog geen sprake was van covid-19 en dat de Vlaamse arbeidsmarkt het - ondanks een groeivertraging - vrij behoorlijk deed: de werkzaamheidsgraad steeg verder terwijl de werkloosheidsgraad daalde. Tegenover 2018 nam het aantal ontvangen vacatures toe, vooral voor tijdelijke en hogeschoolde jobs. Het aantal ontvangen vacatures voor middengeschoolde jobs nam echter af.

Vanaf maart 2020, met de ingang van de lockdown en de invoering van strikte maatregelen tegen het coronavirus, zag de Vlaamse arbeids- en vacaturemarkt er plots helemaal anders uit. Na een jarenlange daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) nam dit aantal opnieuw toe. Daarnaast kende het aantal ontvangen vacatures in maart en april 2020 een duidelijke terugval vergeleken met een jaar eerder. Deze daling hield de rest van 2020 aan.

De opvolgingsperiode - de periode van een jaar waarin we de schoolverlaters opvolgen - is dus atypisch vergeleken met eerdere jaren. Dit in combinatie met een vast meetmoment (30 juni 2020) maakt de interpretatie van de verschillende werkzoekendenpercentages (wz%) bijzonder moeilijk. Is een stijging van het wz% - vergeleken met een jaar eerder - een gevolg van de coronacrisis of loopt de zoektocht naar werk ook al vóór covid-19 moeizaam? We proberen de cijfers zo goed mogelijk te duiden aan de hand van wat we weten en wat mogelijke en plausibele verklaringen kunnen zijn.

Algemeen

In 2019 verlieten **65.311** jongeren in Vlaanderen de school. Eén jaar later was **10,1%** of 6.600 van deze schoolverlaters ingeschreven als werkzoekend. Hiermee steeg het werkzoekendenpercentage (wz%) met 1,2 procentpunt tegenover het jaar ervoor.

Na enkele moeilijke jaren in 2012-2013 kende Vlaanderen vanaf 2014 een aantrekkende arbeidsmarkt en een gestage daling van het wz% (van 13,0% in 2013 naar 8,9% in 2018). In 2019 nam de groei op de Vlaamse vacaturemarkt echter af en

stagneerde het wz% op 8,9%. Eind 2019 was de arbeidsmarkt over haar hoogtepunt heen en hoewel ze bleef presteren op een relatief hoog niveau bemoeilijkte de groeivertraging ongetwijfeld de intrede van schoolverlaters op de arbeidsmarkt. En dan verscheen ook covid-19 op het toneel.

In een poging de verspreiding van het coronavirus het hoofd te bieden, ging België op 18 maart 2020 in een eerste lockdown. Tot en met juni waren strikte veiligheidsmaatregelen en strenge beperkingen van toepassing. Een belangrijk deel van de economie viel volledig stil. Om de werkgelegenheid en het inkomen te vrijwaren zette de overheid massaal in op tijdelijke werkloosheid voor werknemers en overbruggingsrecht voor zelfstandigen. Hierdoor bleef het aantal ontslagen en faillissementen beperkt, maar het nam niet volledig weg dat bedrijven in crisisperiode toch beslisten om werknemers te ontslaan, tijdelijke contracten niet te verlengen of de aanwerving van nieuw personeel uit/af te stellen. Al deze beslissingen troffen vooral jongeren hard. Zij hebben immers een lage anciënniteit en werken vaker met contracten van bepaalde duur of uitzendopdrachten. Niet alleen kwamen ze hierdoor sneller in de werkloosheid terecht, ze stroomden ook moeilijker (terug) uit naar werk. Er waren een pak minder vacatures en voor de vacatures die wel nog werden uitgeschreven moesten ze het opnemen tegen werkzoekenden met meer werkervaring.

In die omstandigheden lijkt de stijging in het werkzoekendenpercentage op het eerste zicht nog mee te vallen. Volgens Covivat² belanden werkzoekende jongeren tijdens de coronacrisis echter vaker dan voorgaande jaren in de inactiviteit. Dit betekent dat ze niet actief naar werk zoeken, maar ook niet als werkzoekend geregistreerd zijn. In realiteit ligt het aandeel schoolverlaters zonder werk daardoor beslist een stuk hoger dan het aantal geregistreerde werkzoekenden waarover in dit document wordt gerapporteerd.

Hoe hoger geschoold, hoe minder werkzoekend

Zoals steeds blijkt dat hoe hoger de scholingsgraad van de schoolverlater, hoe kleiner de kans om een jaar na schoolverlaten werkzoekend te zijn. Van alle schoolverlaters die in 2019 ongekwalificeerd de arbeidsmarkt betraden, was

² COVIVAT is een samenwerking tussen drie onderzoeksgroepen van de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Antwerpen die de sociaaleconomische impact van de coronacrisis onderzoekt.

gemiddeld 28,4% na een jaar werkzoekend. Schoolverlaters met een getuigschrift of diploma secundair onderwijs haalden een werkzoekendenpercentage van 11,2%. Schoolverlaters met een hoger diploma behaalden gemiddeld het laagste werkzoekendenaandeel: 4,5%.

Meisjes vinden vlotter aansluiting

Zoals andere jaren behaalden de vrouwelijke schoolverlaters ook in 2020 een globaal werkzoekendenpercentage dat beduidend lager lag dan dat van de mannelijke schoolverlaters (respectievelijk 8% en 12%). Doorgaans betreden meer mannen dan vrouwen ongekwalificeerd de arbeidsmarkt (in juni 2020 was dit respectievelijk 64% en 36%) en behalen meer vrouwelijke dan mannelijke schoolverlaters een diploma hoger onderwijs (in juni 2020 respectievelijk 58% en 42%). Beide trends beïnvloeden de uitstroomkansen en dus het werkzoekendenpercentage van de vrouwen op een positieve manier. Daarnaast maken mannen en vrouwen grotendeels andere studiekeuzes. Vergelijken met jongens kiezen meisjes vaker voor studies die opleiden tot beroepen in meer stabiele en minder crisisgevoelige sectoren als het onderwijs en de zorg.

Ongekwalificeerd de arbeidsmarkt betreden blijft een slecht idee

Ongekwalificeerde schoolverlaters zijn jongeren die de school verlaten met maximaal een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs. In 2019 telden we 6.085 ongekwalificeerde schoolverlaters. Dit kwam neer op een aandeel van 9,3% in de volledige schoolverlaterspopulatie. Tegenover 2018 betekende dit een stijging van 0,3 procentpunt.

Het aandeel van deze ongekwalificeerde schoolverlaters dat in juni 2020 als werkzoekend was ingeschreven, lag op 28,4%. Dat was 2,1 procentpunten lager dan in juni 2019 (30,5%). Op het eerste zicht lijken de ongekwalificeerde schoolverlaters dus geen negatieve invloed te ondervinden van de coronacrisis. Maar zoals hierboven gezegd, komen er tijdens de coronacrisis meer jongeren in de inactiviteit terecht. En traditioneel is al een groot deel van de jonge laaggeschoolden inactief...

Het is echter ook mogelijk dat een deel van deze ongekwalificeerde uitstroom alsnog besliste om verder te studeren. Volgens een rapport³ van het departement Onderwijs en Vorming blijkt dat doorgaans één op drie van de ongekwalificeerde schoolverlaters zich binnen de twee jaar inschrijft voor een 'tweedekansleerweg' (secundair volwassenenonderwijs, examencommissie of opnieuw secundair onderwijs) om toch nog dat getuigschrift of diploma secundair onderwijs te behalen. In die zin zou de coronacrisis en de daaraan gekoppelde onzekere arbeidsmarkt voor sommige van deze jongeren nog een extra stimulans kunnen zijn om terug te gaan studeren.

Schoolverlaters met een beperking krijgen het zeer moeilijk

Schoolverlaters uit opleidingsvorm 3 (OV3) van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) hebben leermoeilijkheden en/of een beperking in de vorm van een motorische, een mentale en/of een sensorische (auditieve, visuele) handicap. Zij zijn opgeleid met het oog op integratie in een gewoon leef- en werkmilieu. Om hun kansen op tewerkstelling te versterken kunnen leerlingen na de 5-jarige basisopleiding nog een alternerende beroepsopleiding (ABO) volgen van één jaar. Tijdens zo'n ABO-jaar krijgt de jongere de kans om zich verder te bekwalimen in een vak, werkervaring op te doen in een bedrijf en zich zo beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Schoolverlaters met deze extra werkervaring vinden makkelijker aansluiting met de arbeidsmarkt vergeleken met BUSO-schoolverlaters zonder ABO-ervaring en doorgaans ook vergeleken met schoolverlaters uit het deeltijds beroepsonderwijs met een beroepskwalificatie (zonder onderwijskwalificatie).

Maar tijdens de vroege coronacrisis ondervonden de ABO-schoolverlaters bijzonder veel moeilijkheden. Hun werkzoekendenpercentage lag in juni 2020 bijna 10 procentpunten (!) hoger dan in juni 2019 (34,5% tegenover 24,7%). BUSO-schoolverlaters zonder ABO waren met een wz% van 41,3% nog meer vogels voor de kat.

Deze hoge werkzoekendenpercentages stemmen overeen met de vaststellingen van de Commissie Diversiteit (SERV). Zij merkt dat personen met een arbeidsbeperking harder dan gemiddeld getroffen worden door de coronacrisis. Doordat deze mensen in verhouding vaker een tijdelijk contract of een deeltijds contract hebben, worden zij geconfronteerd met meer banenverlies en een hogere jeugdwerkloosheid.

³ Vroegtijdige schoolverlaters. Inschrijvingen en kwalificaties in tweedekansleerwegen, maart 2020, departement Onderwijs en Vorming.

De hoge percentages tonen aan hoe hard BuSO-schoolverlaters in tijden van crisis worden getroffen. Zeker als we er rekening mee houden dat in realiteit het aantal werklozen waarschijnlijk nog groter is. Jongeren met een handicap zijn immers oververtegenwoordigd binnen de groep NEET-jongeren. Dit zijn jongeren die niet in een opleiding zitten, niet aan het werk zijn en niet (officieel) als werkzoekend geregistreerd staan. Deze groep is conjunctuurgevoelig en bevat over het algemeen veel kwetsbare jongeren die moeilijk aansluiting vinden met de arbeidsmarkt en hierdoor in de inactiviteit terechtkomen.

Werkervaring én diploma samen versterken kansen op de arbeidsmarkt

Werkervaring opdoen gebeurt vooral via werkplekleren, een leer Methode die onder meer gebruikt wordt in het stelsel 'Leren en Werken' dat de Leertijd en het deeltijds beroepssecundaironderwijs (DBSO) omvat. Binnen deze systemen kunnen leerlingen naast een beroepsgerichte kwalificatie ook een onderwijskwalificatie behalen in de vorm van een getuigschrift of een diploma van de derde graad van het secundair onderwijs (SO).

Door een onvolledige dataset van schoolverlaters uit de Leertijd kunnen we in deze studie enkel rapporteren over het DBSO. Binnen dit laatste studieniveau zien we - net als eerdere jaren - dat het werkzoekendenpercentage in juni 2020 van schoolverlaters met enkel een beroepsgerichte kwalificatie op zak gemiddeld een stuk hoger lag dan dat van schoolverlaters die óók een getuigschrift of een diploma SO behaalden (respectievelijk 32,5%, 21,2% en 18,9%). Een onderwijskwalificatie blijft dus door werkgevers zeer gewaardeerd.

Een specialisatiejaar faciliteert de opstap naar werk

Op het niveau van beroepssecundair (BSO) en technisch secundair (TSO) onderwijs is het volgen van een specialisatiejaar een andere manier om extra werkervaring op te doen alvorens de arbeidsmarkt te betreden. Op BSO-niveau spreken we van een 7e jaar, op TSO-niveau van een Se-n-Se (secundair na secundair). Zo'n specialisatiejaar biedt de jongere de mogelijkheid om zich verder te bekwalen in een bepaald vakgebied. Het is sterk gericht op de praktijk en het leren op de werkvloer. Hierdoor zijn deze leerlingen beter voorbereid op de arbeidsmarkt en daalt hun kans om een jaar na schoolverlaten werkzoekend te zijn aanzienlijk. In juni 2020 was 17% van de BSO-schoolverlaters werkzoekend na 6 jaar tegenover 11% na een 7e jaar. Bij de TSO-schoolverlaters was dat respectievelijk 12% en 7%.

Op BSO-niveau vonden we in juni 2020 de meest uitgesproken meerwaarde van een specialisatiejaar bij de zorgopleidingen ('Thuis- en bejaardenzorg' en 'Kinderzorg') en bij de STEM-opleidingen binnen de studiegebieden 'Hout' en 'Mechanica-Elektriciteit'. Tegenover de 6-jarige basisopleiding daalde het werkzoekendenpercentage hier met minstens de helft. Op TSO-niveau boden de Se-n-Se-opleidingen binnen de studiegebieden 'Auto' en 'Land- en tuinbouw' de grootste toegevoegde waarde (tegenover de 6-jarige basisopleidingen) op de arbeidsmarkt.

Met een diploma van een doorstroomopleiding trek je best niet naar de arbeidsmarkt

Doorstroomopleidingen in het secundair onderwijs als 'Techniek-wetenschappen', 'Industriële wetenschappen' en 'Sociale en technische wetenschappen' zijn in hoofdzaak bedoeld als voorbereiding op hoger onderwijs. In deze opleidingen krijg je een brede theoretische vorming en word je niet opgeleid voor een specifiek beroep. Deze opleidingen bieden daardoor weinig directe tewerkstellingskansen. Dat is te merken aan de werkzoekendenpercentages die doorgaans een stuk hoger liggen dan bij de arbeidsmarktgerichte opleidingen. In tijden van een vertraagde economie en crisis blijkt zo'n diploma daarenboven de overgang naar de arbeidsmarkt nog extra te bemoeilijken. Vergeleken met een jaar eerder steeg het werkzoekendenpercentage in juni 2020 bij de meeste van deze doorstroomopleidingen sterker dan gemiddeld.

Schoolverlaters uit STEM doen het grotendeels goed

In onze digitale en door technologie gedreven kennismaatschappij is er grote nood aan wetenschappelijke en technische profielen. STEM-inzichten en -vaardigheden zijn onmisbaar in ons dagelijks leven, dat blijkt eens te meer in deze coronatijden. Dankzij STEM kunnen we efficiënt thuiswerken, effectieve vaccins ontwikkelen, contactloos betalen, met beademingsapparatuur mensenlevens redden, ...

Globaal gezien kunnen we stellen dat STEM-schoolverlaters in juni 2020 vlotter dan gemiddeld doorstroomden naar de arbeidsmarkt, vooral de hoger opgeleiden. Schoolverlaters uit 'Industriële wetenschappen en technologie' en 'Toegepaste wetenschappen' (de zogenaamde burgerlijke ingenieurs) bleven zeer in trek.

Tenminste, zolang de gekozen afstudeerrichting zich niet situeerde in de creatieve sector zoals de professionele bacheloropleidingen (PBA) 'Digital arts and entertainment' en 'Audiovisuele technieken', en de masteropleiding (MAS)'Productontwikkeling'. Schoolverlaters uit deze STEM-opleidingen vonden moeilijker aansluiting met de arbeidsmarkt. Ook afgestudeerden uit 'Biologie' hadden het gemiddeld gezien moeilijker dan andere STEM-schoolverlaters met een masterdiploma.

Bij de STEM-opleidingen in het secundair onderwijs waren het vooral specialisatie-opleidingen die goed scoorden en een duidelijke meerwaarde vormden op de arbeidsmarkt. Op BSO-niveau scoorden opleidingen binnen 'Land- en tuinbouw' en 'Koeling en warmte' het best. Op TSO-niveau waren het in de eerste plaats de STEM-opleidingen binnen 'Auto' en 'Hout' die goed aansloten op de vraag van de arbeidsmarkt. De enige 6-jarige opleiding die kon wedijveren met de 7-jarige opleidingen is 'Vrachtwagenchauffeur' (BSO). Deze haalde voor het tweede jaar op rij een werkzoekendenaandeel van 0%.

Op secundair onderwijsniveau zijn er echter ook een aantal STEM-opleidingen die steevast minder scoren op de arbeidsmarkt en die tijdens de vroege coronacrisis nog hogere werkzoekendenaandelen behaalden. Het betreft de STEM-opleidingen binnen het studiegebied 'Grafische communicatie en media' (zowel op BSO- als TSO-niveau) en de IT-gerelateerde opleidingen 'Multimedia' en 'Informaticabeheer' op TSO-niveau. Door de snelle technologische en digitale evoluties in zowel de grafische als de ICT-sector wordt een steeds grotere technische basiskennis vereist. In de praktijk komt dit erop neer dat werkgevers de voorkeur geven aan schoolverlaters uit verwante PBA-opleidingen. Als er dan - zoals tijdens de eerste maanden van de coronacrisis - minder vacatures en aanwervingen zijn, is de concurrentie met de hogere profielen nog groter en ligt het werkzoekendenpercentage hoger.

In de eerste maanden van de coronacrisis werden ook de auto- en bouwsector getroffen. Tijdens de lockdown vielen productie, onderhoud en herstellingen van wagens grotendeels stil en kwamen autojobs op losse schroeven te staan. Ook in de bouwsector heerste er aanvankelijk grote onzekerheid en werden aanwervingen uitgesteld. Vooral bij kmo's was er sprake van een groot banenverlies. Dit stemt overeen met de sterke stijging van het werkzoekendenpercentage bij BSO-schoolverlaters uit 'Auto' (+5,1 ppt tegenover 2019) en bij TSO-schoolverlaters uit 'Bouw' (+6,7 ppt tegenover 2019).

Schoolverlaters uit ZORG blijven hard nodig en gegeerd

De huidige coronacrisis maakt duidelijk hoe essentieel onze zorgverleners zijn en hoe belangrijk een goede en kwaliteitsvolle gezondheidszorg is. Deze kwaliteit kunnen we enkel (blijven) garanderen mits voldoende, goed opgeleid zorgpersoneel. En daar wringt de schoen al een hele tijd. Als tijdens de coronapandemie ook zorgverleners uitvallen doordat ze besmet zijn met covid-19, in quarantaine moeten of er mentaal doorzitten, wordt de problematiek van het grote personeelstekort in de zorg nóg prangender.

Een positieve vaststelling is dat de coronacrisis toekomstige zorgverleners niet afschrikt. In 2020 kozen meer studenten voor een zorgopleiding in het hoger onderwijs, in de eerste plaats voor de opleiding 'Verpleegkunde'. De vraag blijft natuurlijk of deze verhoogde instroom zal aanhouden en of ze afdoende zal zijn voor de stijgende vraag naar verpleegkundigen; zeker nu de babyboomers volop uitstromen.

Naast verpleegkundigen is er ook al jaren een structureel tekort aan zorgkundigen in woonzorgcentra en ziekenhuizen, en aan zorgprofessionals in de jeugd- en gehandicaptenzorg. Jammer genoeg zien we de schoolverlatersaantallen uit 'Thuis- en bejaardenzorg' (7j BSO), 'Jeugd- en gehandicaptenzorg' (TSO) en 'Leefgroepenwerking' (Se-n-Se TSO) al een paar jaar dalen. De kans om na een jaar werkzoekend te zijn is bij deze schoolverlaters nochtans zeer klein. Het werkzoekendenpercentage ligt steeds een pak lager dan het gemiddeld werkzoekendenaandeel van het betreffende studieniveau (BSO3 of TSO3).

De nood aan zorg en de vraag naar zorgprofessionals zal blijven bestaan ondanks economisch moeilijke tijden. Schoolverlaters uit een zorgopleiding blijven dan ook vlot uitstromen naar de arbeidsmarkt, zeker wanneer deze schoolverlaters een diploma hoger onderwijs hebben behaald. Voorbeelden van opleidingen die al jaren zeer goed scoren zijn 'Tandheekkunde' en 'Verpleegkunde'. Op secundair onderwijsniveau liggen de beste arbeidsmarktkansen bij schoolverlaters die een diploma (dit betekent op BSO-niveau dus een 7e jaar) hebben behaald in een opleiding waarbij de focus ligt op (ver)zorgen. Voorbeelden zijn 'Thuis- en bejaardenzorg' (BSO) en 'Leefgroepenwerking' (TSO). Opleidingen die eerder de nadruk leggen op logistieke ondersteuning in de zorgsector (bijv. 'Organisatie-Assistentie' in BSO) of opleidingen zonder echte arbeidsmarktfinaliteit (bijv. 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' in TSO) doen het beduidend minder goed.

Schoolverlaters uit de overige opleidingen ondervinden meer problemen

Niet iedereen wil een STEM- of zorgberoep uitoefenen. Bijna de helft van de schoolverlaters heeft interesses die elders liggen en kiest opleidingen als 'Verkoop' (BSO), 'Integrale veiligheid' (TSO), 'Sociaal werk' (PBA) of 'Rechten' (MAS). Net als bij de STEM- en ZORG-opleidingen kan je hier goede en minder goede keuzes maken voor wat betreft de kans om een jaar na schoolverlaten werkzoekend te zijn. En bij de uitbraak van een gezondheids crisis blijken bepaalde keuzes, die doorgaans goed aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt, nadeliger uit te vallen dan andere.

Twee opvallende voorbeelden van opleidingen die al jaren tot de best scorende opleidingen behoren, maar waarvan schoolverlaters het in juni 2020 door corona veel moeilijker kregen op de arbeidsmarkt, zijn 'Restaurantbedrijf en drankenkennis' (7j BSO) en 'Esthetische lichaamsverzorging' (Se-n-Se TSO). Door de verplichte sluiting van horeca en de inperking van activiteiten van niet-medische contactberoepen is het niet verwonderlijk dat jonge werknemers of werkzoekenden in deze sectoren een 'corona-impact' ondervonden.

In het secundair onderwijs waren er ook heel wat opleidingen met betrekking tot kleinhandel, logistiek, horeca en toerisme die het een stuk slechter (dan gemiddeld) deden vergeleken met een jaar eerder. Voorbeelden zijn 'Verkoop' (BSO), 'Logistiek' (7j BSO), 'Creatie en mode' (TSO), 'Hotelonthaal' (7j BSO) en 'Toerisme' (TSO). Deze sectoren werden sterk getroffen door verplichte sluitingen tijdens de lockdown en beperkende coronamaatregelen. Inkomsten die wegvielen werden gecompenseerd door tijdelijke werkloosheid, maar ook door besparing op personeel en het schrappen van jobs. Schoolverlaters met weinig werkervaring en vaak tijdelijke contracten waren hiervan als eerste het slachtoffer.

In het hoger onderwijs kenden enkele managementopleidingen op PBA-niveau een sterke stijging in het werkzoekendenpercentage. Het gaat hier specifiek om 'Wellbeing- en vitaliteitsmanagement', 'Toerisme en recreatiemanagement', 'Communicatiemanagement', 'Hotelmanagement' en 'Media en entertainment business'. De sectoren waar deze schoolverlaters werkten of werk zochten werden sterk geïmpacteerd door de coronacrisis. Op masterniveau zijn het vooral de schoolverlaters uit (kunst)geschiedenis- en taalopleidingen die opvallend hogere werkzoekendenpercentages haalden vergeleken met het jaar ervoor. Een deel van deze schoolverlaters komt in de culturele sector terecht, een sector die door de strenge coronamaatregelen in moeilijk vaarwater verkeerde. Vele vertalers en

tolken werken ook als freelancer en/of op tijdelijke projecten. Tijdens de vroege coronacrisis werden freelancers sneller ontslagen en waren nieuwe opdrachten schaarser.

Impact van corona

Tegenover het vorige rapport zien we het globaal werkzoekendenpercentage in dit rapport toenemen. In bepaalde studieniveaus en studiegebieden zagen we het werkzoekendenpercentage in juni 2019 ook al stijgen; vooral bij de schoolverlaters uit het secundair onderwijs. Dit liep gelijk met de stelselmatige daling van het aantal middengeschoolde vacatures vanaf februari 2019. De jongeren uit het secundair onderwijs die in 2019 de school verlieten, hadden het dus ook al vóór de coronacrisis moeilijker dan eerdere jaren.

In juni 2020 zagen we het werkzoekendenpercentage bij deze schoolverlaters uit het secundair verder toenemen en ook het werkzoekendenaandeel bij schoolverlaters uit het hoger onderwijs vertoonde een duidelijke stijging. Als we de grote studieniveaus (BSO3, TSO3, PBA en MAS) vergelijken, ging BSO3 er het meest op achteruit vergeleken met juni 2019 (wz%: +2,6 ppt). Hierbij zien we de grootste stijging bij de STEM-schoolverlaters (wz%: +3 ppt). Bij de masters zagen we de kleinste gemiddelde toename in het werkzoekendenpercentage (+1,2 ppt).

Het werkzoekendenpercentage is in bepaalde studiegebieden en opleidingen merklijk groter dan in andere. Omdat deze studiegebieden en opleidingen gelinkt kunnen worden aan sectoren en beroepen waar de werkgelegenheid zwaar te lijden had onder de vroege coronacrisis mogen we wel spreken van een 'corona-impact'. Het gaat dan onder meer om opleidingen gelieerd aan horeca, toerisme, lichaamsverzorging, vrijetijdsbesteding en retail (non food).

Jongeren in het algemeen werden hard getroffen tijdens de eerste maanden van de coronacrisis. Traditioneel werken veel jongeren in sectoren die toen veelvuldig gebruik maakten van tijdelijke werkloosheid (bijvoorbeeld horeca). Eens in dit systeem bleken jonge werknemers (<25 jaar) er langer dan gemiddeld in te zitten waardoor ze een groter inkomensverlies leden. Daarnaast werden zij vaker als eerste afgedankt wanneer een werkgever moest snoeien in het personeel, volgens het principe 'last in, first out'. Tot slot waren jonge werkzoekenden door hun tekort aan werkervaring sterk benadeeld als werkgevers beslisten om nieuwe

aanwervingen uit/af te stellen. Minder aanwervingen betekende immers meer concurrenten met meer werkervaring en dus minder kansen op een nieuwe job.

Minder aanwervingen betekende ook meer concurrenten met hogere diploma's. Dit speelde in het nadeel van middengeschoolde en vooral laaggeschoolde werkzoekende jongeren. Een diploma speelt - zeker bij weinig of geen werkervaring - een zeer belangrijke rol. Eens te meer blijkt uit onze cijfers dat hoe hoger het diploma, hoe beter de kaarten liggen op de sollicitatietafel; zeker in tijden van vertraagde conjunctuur en economische crisis.

Tot slot

Ons rapport is in hoofdzaak bedoeld als instrument voor jongeren bij het maken van een studiekeuze. Het werkzoekendenpercentage is een objectieve maat die aangeeft hoe goed de schoolverlaters uit de verschillende opleidingen aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. In het huidig rapport toont het ook aan hoe gevoelig bepaalde schoolverlatersgroepen zijn voor de economische impact van een (gezondheids)crisis.

We hopen dat hierdoor geen toekomstige studenten worden afgeschrikt en weerhouden hun dromen na te jagen. Wie droomt van een eigen kapperszaak of een beroep als reisprofessional, moet voluit blijven gaan voor de opleiding die daarop voorbereidt. De boodschap blijft om in de eerste plaats te kiezen voor een opleiding op basis van iemands idealen, interesses en competenties. Maar arbeidsmarktinformatie maakt de jongeren hopelijk wel meer bewust van hun keuze en de invloed die deze kan hebben op de professionele loopbaan, zeker in tijden van crisis.

Bij hoogconjunctuur weegt de studiekeuze minder zwaar door. Er is voldoende werk en minder concurrentie tussen de werkzoekenden. Eens de economie begint te slabakken of in een crisis terechtkomt, zijn sommige arbeidsmarktprofielen kwetsbaarder dan andere. Om daar op voorbereid te zijn is het belangrijk dat schoolverlaters beschikken over de nodige dosis aanpassingsvermogen, veerkracht en ondernemerszin. Met deze ingrediënten is het mogelijk om ook zonder het 'juiste' diploma een succesvolle loopbaan uit te bouwen.

Wat hebben we geleerd uit het schoolverlaters-rapport?

We volgden **65.311 jongeren** die de schoolbanken in 2019 verlaten hebben. Slechts **10,1%** is na 1 jaar op zoek naar werk.

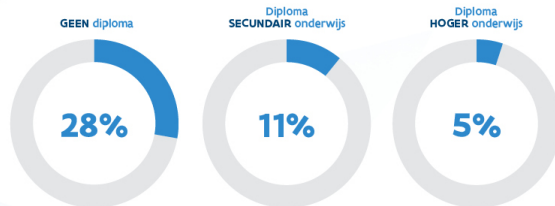
Met welke opleiding vind je makkelijker een job? Hoe belangrijk is een diploma? We zetten de belangrijkste resultaten op een rijtje.

En wat met de gevolgen van de eerste lockdown? Door de coronacrisis waren er minder kansen op een job in o.a. de horeca, toerisme, lichaamsverzorging en vrijetijdsbesteding.

Maar, je succes op de arbeidsmarkt bepaal jij zelf! Sociale vaardigheden, creativiteit en vooral levenslang leren zijn belangrijker dan dat ene diploma.

Een job? Makkelijker met een diploma op zak.

is na één jaar op zoek naar werk

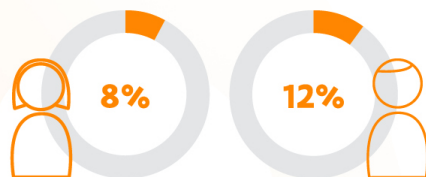
Met een specialisatiejaar zit je goed!

Een 7de jaar in BSO en TSO verhoogt je kansen op de arbeidsmarkt.

Meisjes aan de top!

Meisjes scoren beter op de arbeidsmarkt

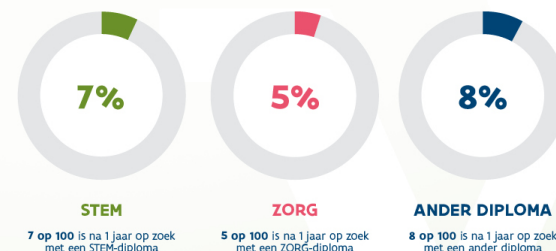

8 op 100 meisjes zijn na één jaar op zoek naar werk

12 op 100 jongens zijn na één jaar op zoek naar werk

Kies voor STEM of zorg!

Er zijn veel jobs in de zorg. En met een STEM-diploma scoor je ook goed op de arbeidsmarkt.

7 op 100 is na 1 jaar op zoek met een STEM-diploma

5 op 100 is na 1 jaar op zoek met een ZORG-diploma

8 op 100 is na 1 jaar op zoek met een ander diploma

Werkzoekendenpercentage (wz%)

Om een zicht te krijgen op hoe goed de Vlaamse schoolverlaters uit de verschillende opleidingen aansluiting vinden met de arbeidsmarkt wordt nagegaan hoeveel schoolverlaters een jaar na het verlaten van de school als werkzoekend zijn ingeschreven bij VDAB. Dit aantal wordt vervolgens afgezet tegen het totaal aantal schoolverlaters, en zo bekomen we het werkzoekendenpercentage. Hoe hoger dit werkzoekendenpercentage, hoe moeizamer de aansluiting verloopt. Op pagina 12 wordt dieper ingegaan op deze term.

Minstens schoolverlatersaantal van 30

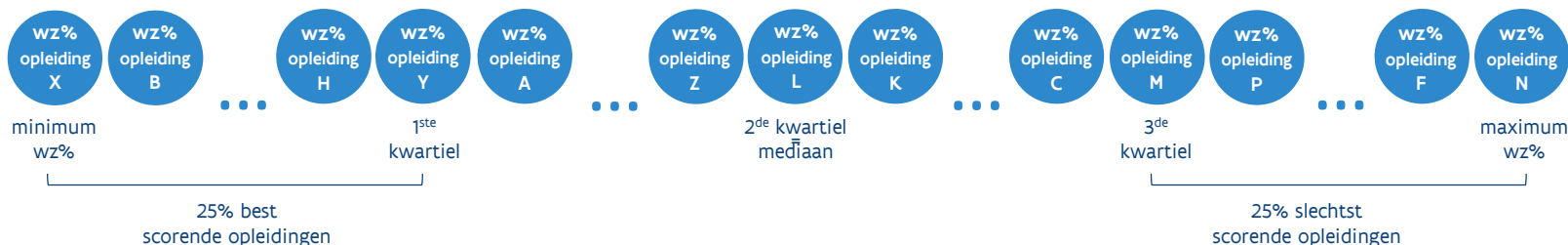
Enkel opleidingen met minstens 30 schoolverlaters worden in dit rapport besproken. Bij kleinere schoolverlatersaantallen is het werkzoekendenpercentage weinigzeggend en maakt het vaak grote sprongen jaar op jaar. Deze sprongen zijn door het kleine aantal observaties eerder aan toevallige schommelingen te wijten dan aan werkelijke tewerkstellingsperspectieven.

Bij de bespreking van de verschillende studiegebieden binnen één studieniveau wordt het minimumaantal verhoogd naar 50 schoolverlaters. Zo blijft de overzichtelijkheid bewaard en zijn vergelijkingen makkelijker te maken.

Kwartielen

Om een onderscheid te maken tussen goed en minder goed scorende opleidingen worden de werkzoekendenpercentages van alle opleidingen (met minstens 30 schoolverlaters) gerangschikt van laag naar hoog, en vervolgens in vier 'gelijke' delen opgedeeld. Elk deel is een kwart van de dataset. De drie cijfers, die een kwart van de set begrenzen, worden 'kwartielen' genoemd.

De best scorende opleidingen hebben een werkzoekendenpercentage dat kleiner is of gelijk aan het eerste kwartiel. De slechtst scorende opleidingen hebben een werkzoekendenpercentage dat minstens even groot is als het derde kwartiel.

● Schoolverlaters van 2019

In dit rapport betreft het de jongeren die ingeschreven waren in een erkende Vlaamse onderwijsinstelling in het school- of academiejaar 2018-2019, maar niet meer in het school- of academiejaar 2019-2020.

● Regulier arbeidscircuit

We rapporteren enkel over schoolverlaters die tewerkgesteld kunnen worden op de reguliere arbeidsmarkt. Hierdoor worden schoolverlaters uit BuSO OV1 en OV2 niet meegenomen. Deze opleidingsvormen zijn eerder gericht op integratie in een beschermd leef- en arbeidsmilieu.

● Geen studies buiten Vlaanderen

Schoolverlaters die één of meerdere jaren in het buitenland studeerden of die studies volgden in een onderwijsinstelling die buiten de bevoegdheid valt van het Vlaams departement Onderwijs en Vorming, komen niet voor in de cijfers.

● 18 t.e.m. 29 jaar

Schoolverlaters zijn niet leerplichtig en jonger dan 30 jaar.

● Ontbrekende gegevens

Schoolverlaters uit het hoger beroepsonderwijs (HBO5), met uitzondering van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde', het secundair volwassenenonderwijs (vroeger tweedekansonderwijs) en de Leertijd worden (nog) niet opgenomen in het rapport omdat volledige en betrouwbare gegevens hierover ontbreken.

● Woonplaats in Vlaanderen

Wij rapporteren enkel over schoolverlaters die gedomicilieerd zijn in Vlaanderen. De schoolverlatersgegevens hebben dan ook altijd betrekking op de woonplaats van de schoolverlater en niet op de vestigingsplaats van de onderwijsinstelling.

• Werkzoekendenpercentage na 1 jaar

Het percentage of aandeel schoolverlaters dat een jaar na het schoolverlaten als werkzoekend is ingeschreven bij VDAB.

• Geen schatting

Gezien het over een populatie van schoolverlaters gaat, betreft het een reëel aantal/aandeel werkzoekenden en geen schatting.

• Geen kwaliteitsbepaling

Een klein werkzoekendenaandeel impliceert dat een groot aandeel van de schoolverlaters zijn/haar weg heeft gevonden naar de arbeidsmarkt. Het zegt echter niets over de kwaliteit van die plaats op de arbeidsmarkt (deeltijdse job, vast contract, (mis)match met gevolgde studies, ...).

• Momentopname

Het werkzoekendenpercentage is een momentopname. We gaan na hoeveel jongeren, die in 2019 de school verlieten, op 30 juni 2020 als werkzoekend ingeschreven zijn bij VDAB.

• Indicator

Het werkzoekendenpercentage geeft een indicatie over hoe goed schoolverlaters uit een bepaalde opleiding aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. Het is dus geen exacte voorspeller.

• Geen werkenden%

Het werkzoekendenpercentage vertelt niet hoe groot het aandeel werkenden is. Een werkzoekendenpercentage van bijv. 5% wil niet per se zeggen dat 95% van de schoolverlaters na een jaar aan het werk is. Ook 'werkloze' schoolverlaters kunnen ervoor kiezen om zich niet in te schrijven als werkzoekende bij VDAB.

Afhankelijk van de inhoud en het doel krijgen de opleidingen een STEM-, een ZORG- of een OVERIGE label. De aparte rapportering over STEM- en zorgopleidingen is een gevolg van de grote en stijgende vraag naar technische en zorgprofielen op de arbeidsmarkt.

STEM

- focus op wiskunde, techniek, technologie, exacte wetenschappen, toegepaste wetenschappen of ICT.
- STEM-labels zijn afgestemd met de Onderwijskiezer en het departement Onderwijs en Vorming.
- voorbeelden: 'Auto-elektriciteit' (BSO3), 'Bouwtechnieken' (TSO3), 'Agro- en biotechnologie' (PBA) en 'Statistiek' (MAS).

ZORG

- focus op zorg voor de mens (niet het dier).
- (ver)zorgende opleidingen + opleidingen die gericht zijn op huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning in de zorg.
- voorbeelden: 'Kinderzorg' (BSO3), 'Organisatiehulp' (BSO3), 'Leefgroepenwerking' (TSO3), 'Tandartsassistentie' (TSO3), 'Orthopedagogie' (PBA) en 'Geneeskunde' (MAS)

OVERIGE

- = alle niet-STEM-opleidingen die ook geen zorgopleiding zijn.
- = ruime en gedifferentieerde groep opleidingen
- voorbeelden: 'Kantoor' (BSO3), 'Onthaal en public relations' (TSO3), 'Kleuteronderwijs' (PBA) en 'Geschiedenis' (MAS).

LAAGGESCHOOILD

Ongekwalificeerd

Max. SO1 = maximaal secundair onderwijs 1^e graad

ASO2 = algemeen secundair onderwijs 2^e graad

BSO2 = beroepssecundair onderwijs 2^e graad

TSO2 = technisch secundair onderwijs 2^e graad

KSO2 = kunstsecundair onderwijs 2^e graad

Buitengewoon secundair onderwijs

Leren & Werken

=Beroepskwalificatie met/zonder onderwijskwalificatie **

BuSO (OV3) = buitengewoon secundair onderwijs (opleidingsvorm 3)

DBSO = deeltijds beroepssecundair onderwijs

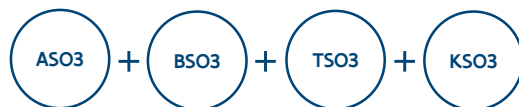
Leertijd = "leercontract" (Syntra Vlaanderen)***

** Een *beroepskwalificatie* behaal je na het slagen in de cursus 'beroepsgerichte vorming'.

Een *onderwijskwalificatie* behaal je na het slagen in de cursus 'algemene vorming' en na het behalen van minstens één certificaat in de cursus 'beroepsgerichte vorming'.

MIDDENGESCHOOILD

Secundair onderwijs

ASO3 = algemeen secundair onderwijs 3e graad

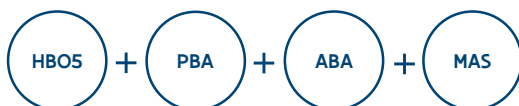
BSO3 = beroepssecundair onderwijs 3^e graad

TSO3 = technisch secundair onderwijs 3^e graad

KSO3 = kunstsecundair onderwijs 3^e graad

HOOGGESCHOOILD

Hoger onderwijs

HBO5 = hoger beroepsonderwijs (in dit rapport enkel de opleiding 'Verpleegkunde')

PBA = professionele bachelor

ABA = academische bachelor

MAS = master

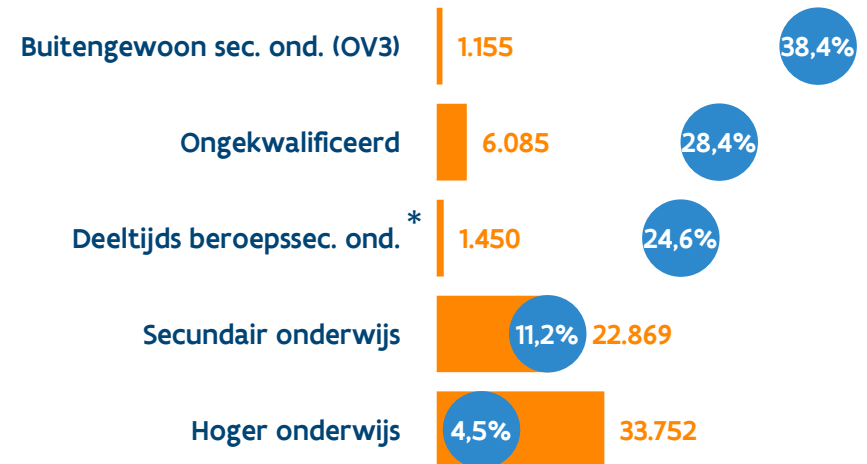
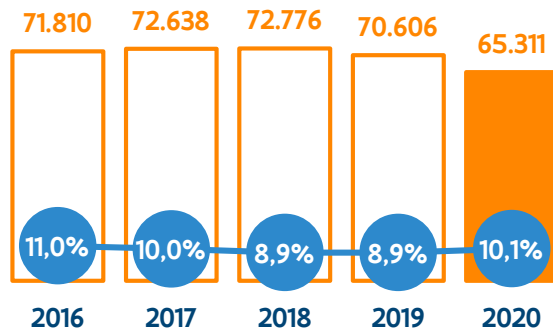
* Een scholingsniveau (Ongekwalificeerd, Secundair onderwijs, Hoger onderwijs,...) is een cluster van bij elkaar horende studieniveaus (TSO2, BSO3, MAS,...)

*** In het opvolgingsjaar 2020 (schoolverlaters 2019) worden de schoolverlatersgegevens van de Leertijd niet weergegeven wegens een onvolledige dataset.

- Er zijn 65.311 schoolverlaters in 2019.
- 10,1% van de schoolverlaters is werkzoekend na een jaar. Het werkzoekendenpercentage is gestegen in vergelijking met vorig jaar.

- De aansluiting verloopt vlotter bij vrouwen dan bij mannen. Bij vrouwen is 8,3% na een jaar op zoek naar werk, bij mannen bedraagt dit 11,8%.
- Hoe hoger de scholingsgraad, hoe lager het werkzoekendenaandeel.

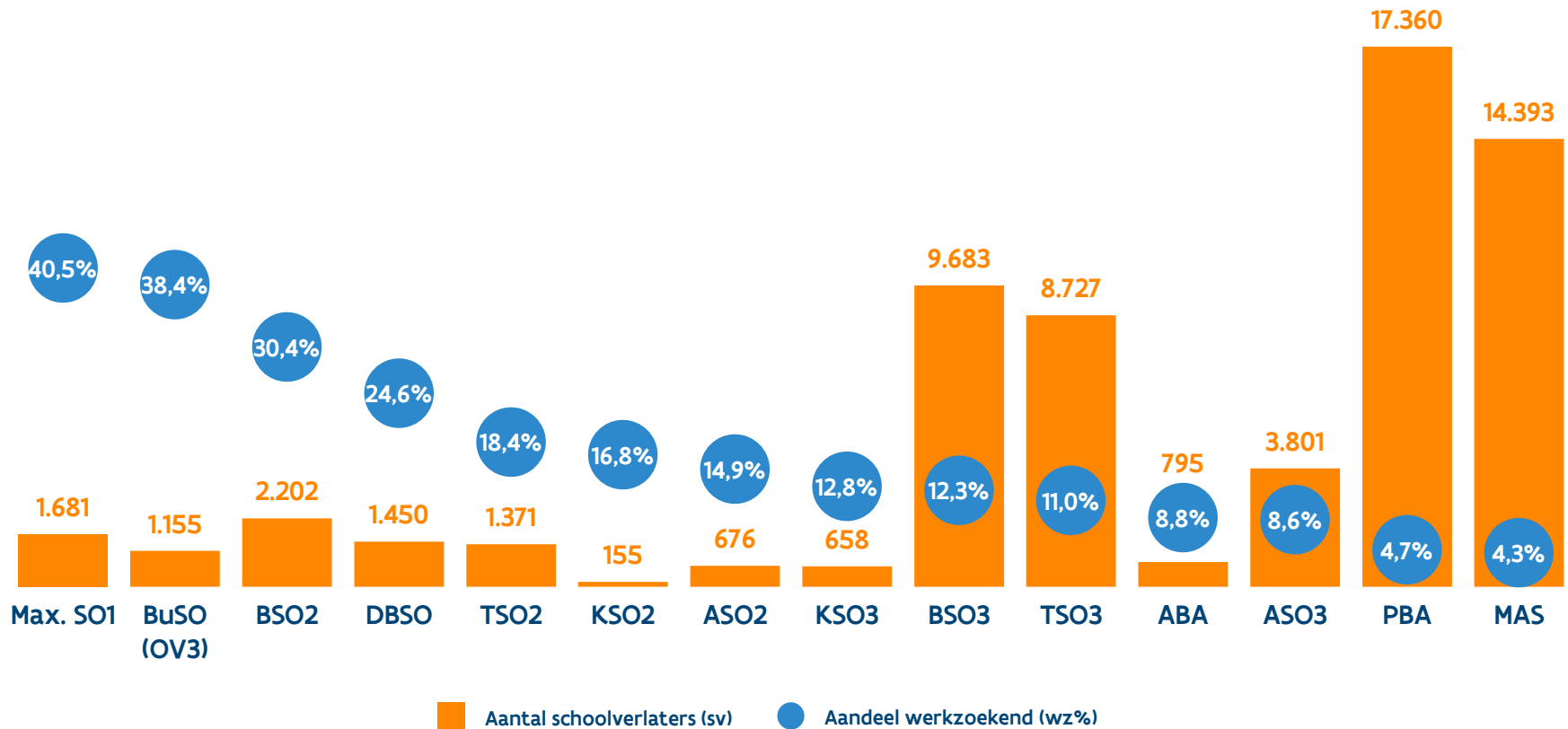

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

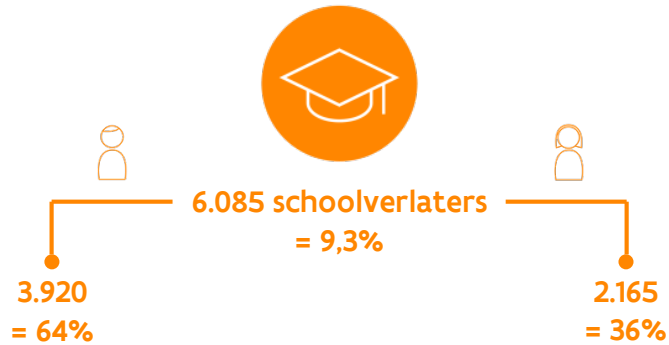
* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

Een diploma maakt het verschil!

Hoe hoger het studieniveau,
hoe kleiner het werkzoekendenaandeel

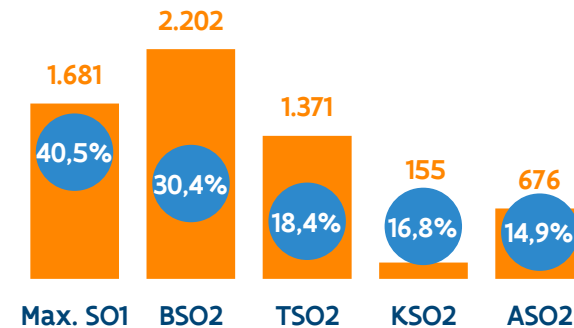
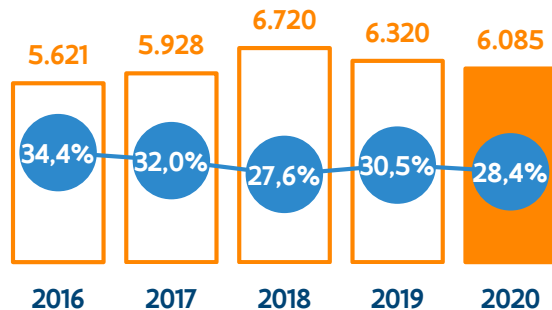

* HBO5 is niet in de grafiek opgenomen aangezien enkel de schoolverlatersgegevens van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' beschikbaar zijn. Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport.

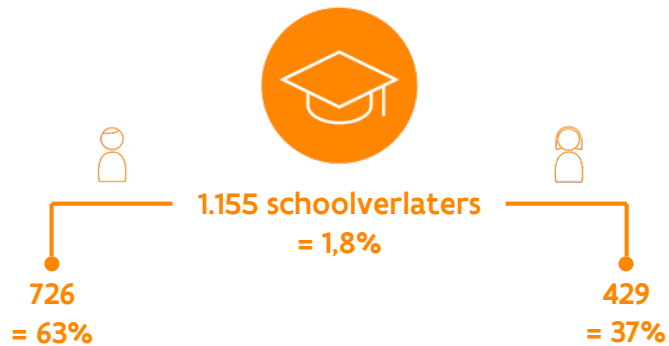
- 9,3% van alle schoolverlaters behalen geen kwalificatie tijdens hun schooltijd.
- 28,4% is werkzoekend na een jaar. Dit is een daling in vergelijking met het vorige rapport.
- Beduidend meer mannen dan vrouwen komen ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt.

- 64% van de ongekwalificeerde schoolverlaters komen uit het Max. SO1 en het BSO2.
- De start van hun loopbaan verloopt bijzonder moeizaam.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Schoolverlaters die ten hoogste een kwalificatie van de 2de graad secundair onderwijs (=geen eindkwalificatie) behaald hebben.

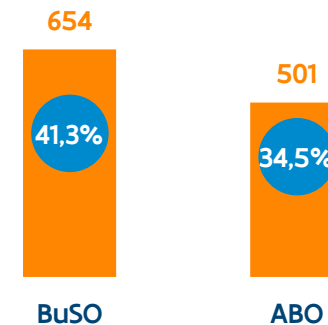
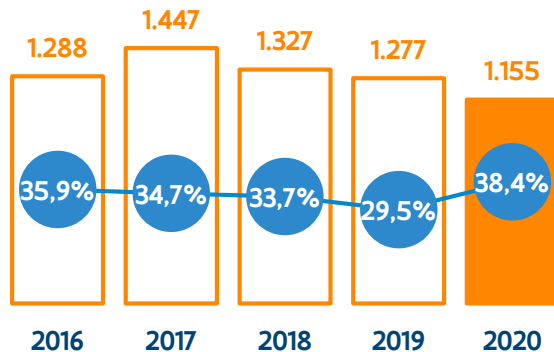

- 38,4% van de BuSO-schoolverlaters is op zoek naar werk een jaar na het schoolverlaten.
- In vergelijking met vorig jaar verloopt de aansluiting moeizamer. Dit geldt zowel voor BuSO- als ABO-schoolverlaters.

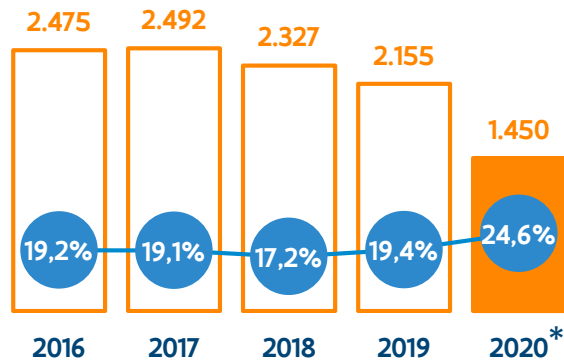
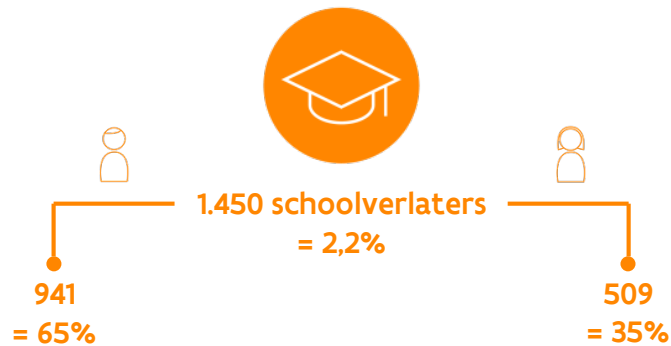
Een alternerende beroepsopleiding (ABO) biedt:

- werkervaring door een bedrijfsstage
- een betere aansluiting op de arbeidsmarkt

De opleiding wordt vaak gevolgd door de sterkere leerlingen uit het BuSO wat het werkzoekendenpercentage positief beïnvloedt.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Jongeren kunnen 'Leren en werken' combineren via drie leerwegen:
 - Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)
 - Leertijd
 - Duaal leren
- De leertijd wordt niet onderzocht in het rapport omdat de schoolverlatersgegevens van dit studieniveau onvolledig zijn.
- Duaal leren wordt niet apart besproken aangezien het aantal schoolverlaters te klein is. In de schooljaren 2016-2017 tot en met 2018-2019 liep duaal leren als het proefproject 'Schoolbank op de werkplek'.

In 2019 hebben 255 schoolverlaters een kwalificatie behaald via duaal leren. Hiervan waren 13 schoolverlaters of 5,1% op zoek naar werk op 30 juni 2020.

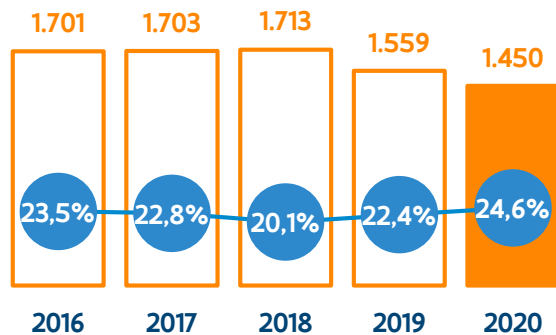
* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

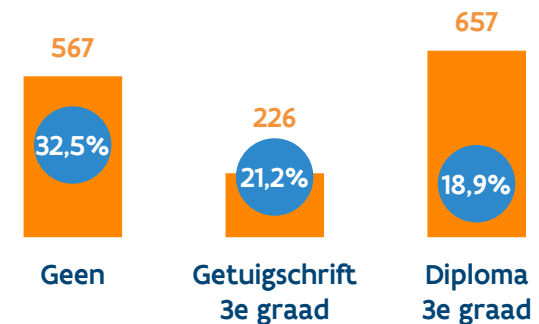
Wat houdt het DBSO in?

- 3 dagen praktijk, 2 dagen les
- Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt wordt de component werkplekleren verschillend ingevuld.
- De combinatie leren en werken is niet gegarandeerd.

Het behalen van een diploma via de algemene vorming biedt een duidelijke meerwaarde.*

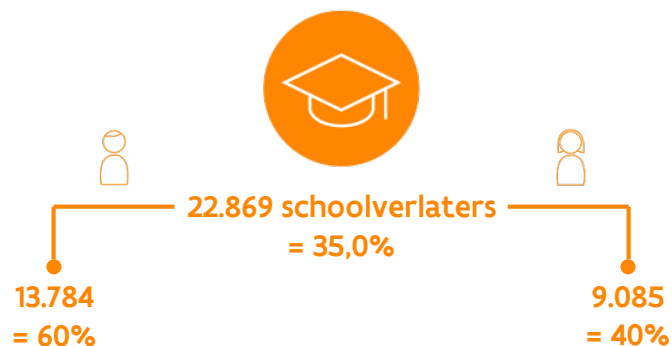
Onderwijskwalificatie in het DBSO

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wil je meer weten over het behalen van een diploma in het DBSO?

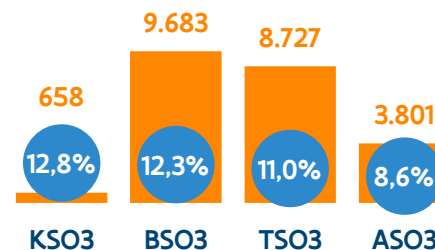
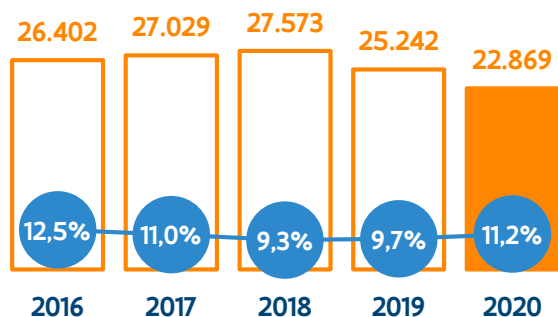
Meer informatie op onderwijs.vlaanderen.be/nl/diploma-en-studiebewijzen-in-het-deeltijds-beroepssecundair-onderwijs

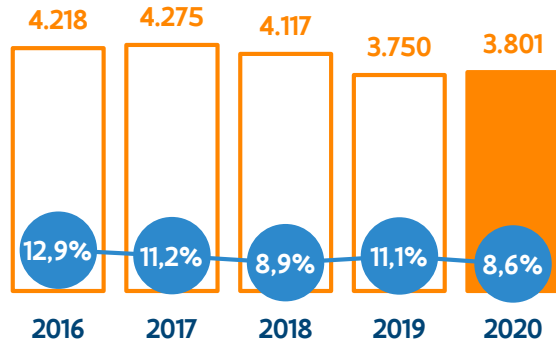
- 35% van alle schoolverlaters behaalt een eindkwalificatie in het secundair onderwijs.
- 11,2% is na een jaar op zoek naar werk.

- 8 op 10 van de schoolverlaters uit het secundair onderwijs komen uit het BSO en het TSO.
- Vrouwen vinden vlotter aansluiting dan mannen na het secundair onderwijs. Dit geldt voor alle studieniveaus van de derde graad. In het ASO is de kloof het meest uitgesproken.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Het ASO3 bereidt voor op het hoger onderwijs, niet op de arbeidsmarkt.
- 8,6% van de schoolverlaters met een diploma secundair onderwijs is op zoek naar werk.
- Wanneer deze schoolverlaters verder studeren en een diploma hoger onderwijs behalen, halveert het werkzoekendenaandeel.
- Belangrijk om te weten: het aantal ASO-schoolverlaters is overschat doordat het departement Onderwijs en Vorming ook jongeren die buiten Vlaanderen verder studeren als schoolverlater detecteert. Dit zorgt voor een overschatting van het aantal schoolverlaters en een onderschatting van het werkzoekendenaandeel.

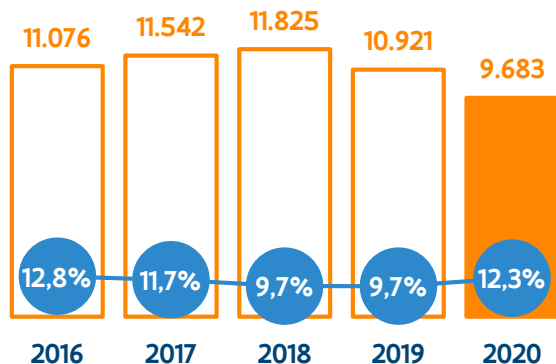

- Het aantal BSO-schoolverlaters daalt voor het tweede jaar op rij.
- Uit onderwijsstatistieken blijkt dat:
 - het aantal inschrijvingen in het BSO een dalende trend kent;
 - de inkanteling van het Hoger Beroepsonderwijs (HBO5) in het hoger onderwijs ervoor zorgt dat verder studeren meer toegankelijk en laagdrempelig wordt. Een stijgend aandeel BSO-leerlingen zet hierdoor de stap naar het hoger onderwijs.

- Het werkzoekendenaandeel is toegenomen tegenover het vorige rapport van 9,7% naar 12,3%.
- Schoolverlaters die het 7e jaar succesvol afronden vergroten hun kansen op de arbeidsmarkt.

Een 7de jaar biedt:

- een diploma
- werkervaring door stages
- persoonlijke groei

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Het aantal schoolverlaters uit het TSO daalt.
- Uit onderwijsstatistieken blijkt:
 - een dalend aantal inschrijvingen in de derde graad van het TSO;
 - een verhoogde doorstroom van het TSO naar het hoger onderwijs. De inkanteling van het hoger beroepsonderwijs (HBO5) vergroot de kansen op verder studeren.

- Het werkzoekendenaandeel is gestegen met 2 ppt tegenover het vorige rapport.
- Een Se-n-Se (7de jaar in het TSO) verbetert, net als in het BSO, de aansluiting met de arbeidsmarkt.

Een Se-n-Se biedt:

- verdere verdieping in de leerstof
- werkervaring door stages
- persoonlijke groei

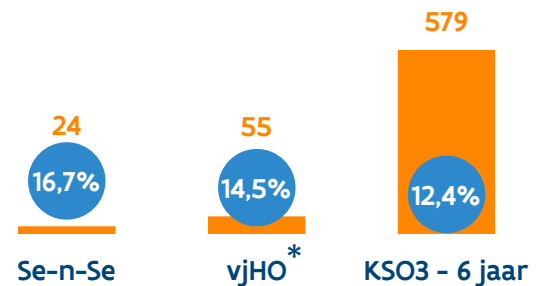
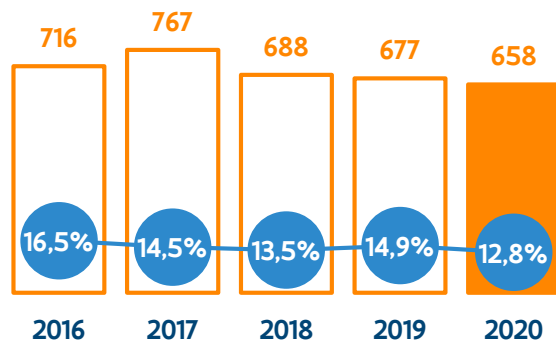

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Het KSO heeft het hoogste werkzoekendenaandeel in het secundair onderwijs.
- De concurrentie vanuit artistieke opleidingen uit het hoger onderwijs ligt hoog.

- Weinig schoolverlaters kiezen in het kunstonderwijs voor een Se-n-Se of een voorbereidend jaar.
- Door het kleine aantal schoolverlater is het moeilijk om uitspraken te doen over de meerwaarde van een specialisatie- of voorbereidend jaar.

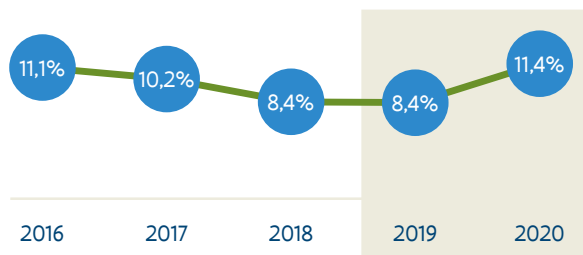

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* vjHO = voorbereidend jaar op het hoger onderwijs

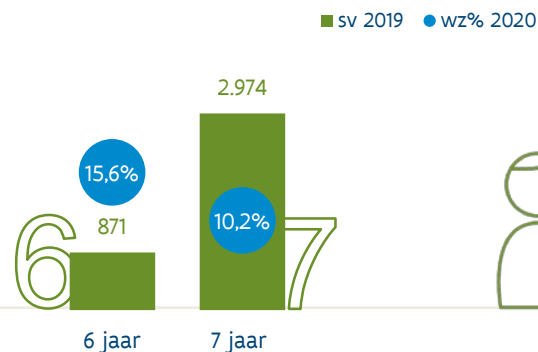
In het KSO wordt naast een Se-n-Se ook een 7de leerjaar ingericht als voorbereidend jaar op het hoger onderwijs. Deze jaren bereiden voor op de artistieke toelatingsproeven in het hoger onderwijs. Voorbeelden van dit voorbereidend jaar zijn 'Bijzondere muzikale vorming', 'Bijzondere vorming dans',...

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

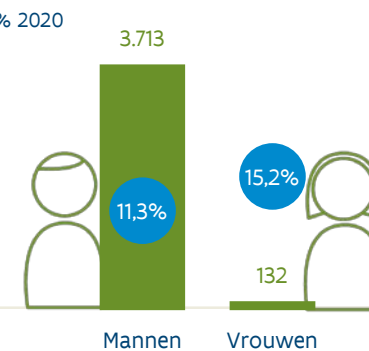

Tegenover juni 2019 is het wz% in juni 2020 sterk toegenomen, met maar liefst 3 procentpunten. Op dat moment zitten we in fase 3 van de exit uit de eerste coronalockdown. De bedrijven mogen hun activiteiten hervatten met de nodige veiligheidsmaatregelen.

INVLOED 7de JAAR

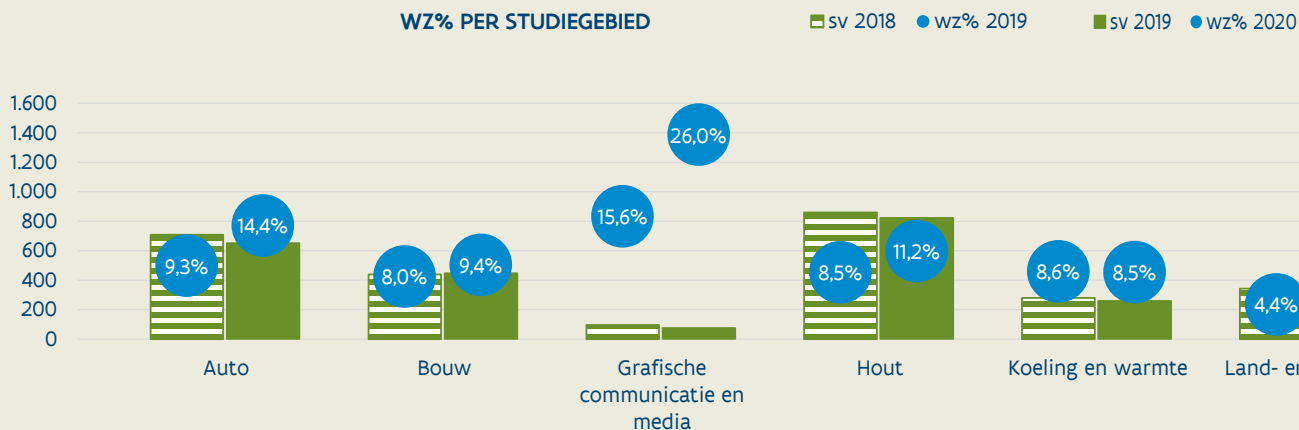
GENDER

Een specialisatiejaar biedt bij STEM-opleidingen een duidelijke meerwaarde op de arbeidsmarkt.

Het aandeel vrouwen (3,4%) dat op BSO3-niveau kiest voor STEM is bijzonder klein. Eén op vier van deze vrouwen kiest daarbij voor een creatieve opleiding binnen het studiegebied 'Bouw', zoals 'Decoratie en restauratie schilderwerk (7j)'. Deze sluiten echter minder goed aan op de vraag van de arbeidsmarkt.

WZ% PER STUDIEGEBIED

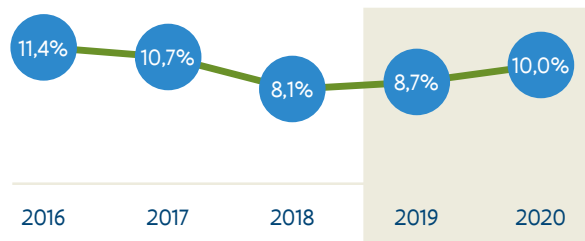

De stijging van het wz% tegenover 2019 is merkbaar in nagenoeg elk studiegebied. Alleen 'Koeling en warmte' kan zich staande houden.

De schoolverlaters uit 'Grafische communicatie en media' kennen de grootste stijging. Vergeleken met de andere studiegebieden betreft dit een relatief klein studiegebied. Het hoge wz% van 26% betreft hier concreet 19 werkzoekende schoolverlaters in juni 2020.

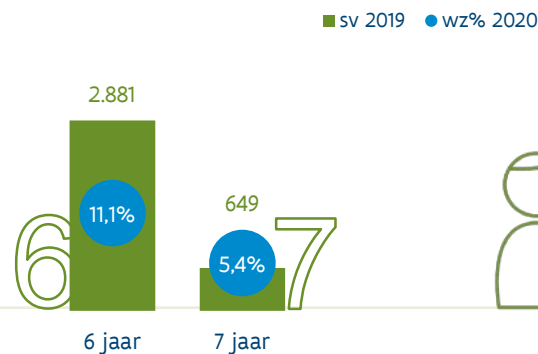
In aantal werkzoekenden vinden we de meeste slachtoffers onder de schoolverlaters uit 'Auto', 'Mechanica-Elektriciteit' en 'Hout'; samen goed voor 330 werkzoekende schoolverlaters.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

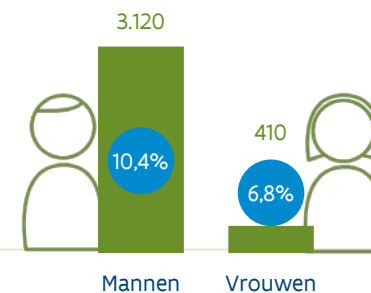

Tegenover juni 2019 is het wz% in juni 2020 toegenomen met 1,3 procentpunt. Vergeleken met BSO3 blijft de stijging in vroege coronacrisis relatief beperkt.

INVLOED 7de JAAR

GENDER

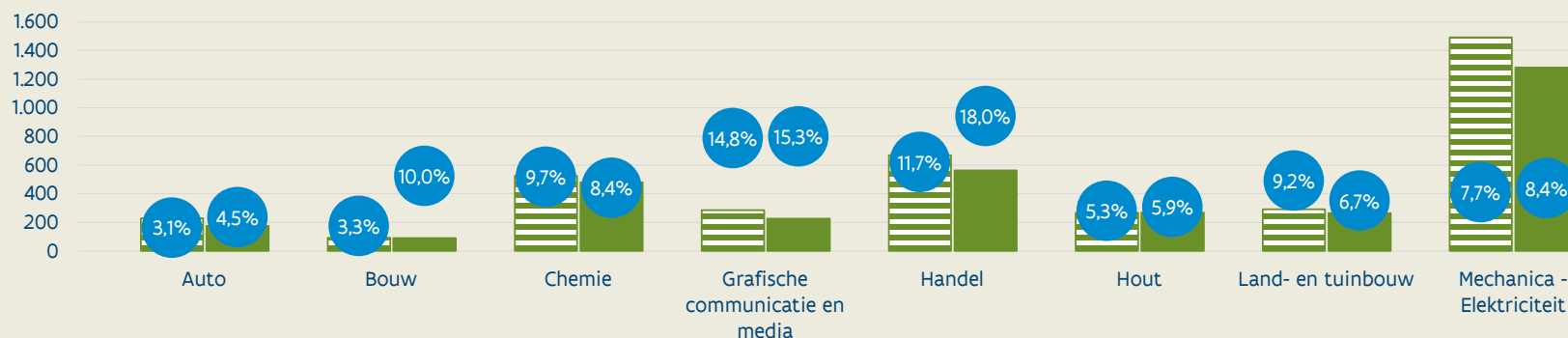

Een Se-n-Se biedt bij STEM-opleidingen een duidelijke meerwaarde op de arbeidsmarkt. Het wz% na een Se-n-Se is half zo groot als na een 6-jarige opleiding.

Het aandeel STEM-vrouwen (11,6%) op TSO3-niveau is iets hoger dan op BSO3-niveau, maar het blijft klein. Mannen halen een vrij hoog wz%, vooral zij die uit een opleiding 'Boekhouden - Informatica', 'Informaticabeheer' of 'Multimedia' komen.

WZ% PER STUDIEGEBIED

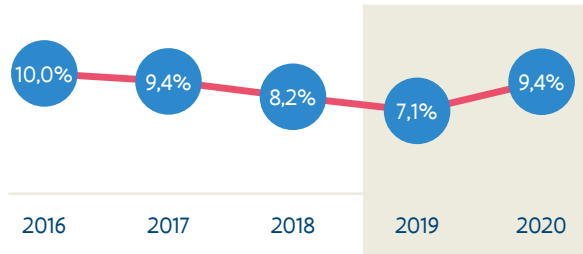
■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

De stijging van het wz% is vooral merkbaar bij schoolverlaters uit de studiegebieden 'Bouw' en 'Handel'. Binnen dit laatste studiegebied zijn twee opleidingen populair: 'Boekhouden - informatica' en 'Informaticabeheer'. Maar wat het wz% betreft, scoren deze niet goed. Er is immers grote concurrentie van hoger opgeleide boekhouders en ICT'ers.

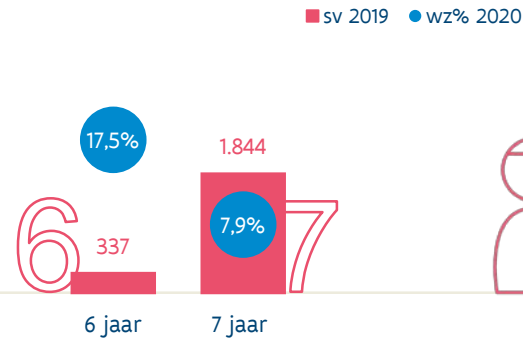
In de bouwsector vallen activiteiten tijdens de eerste maanden van de coronacrisis terug. De omzet daalt, nieuwe aanwervingen worden uitgesteld en vooral kmo's kennen een groot banenverlies. Werknemers, vaak jongeren, met tijdelijke contracten of weinig anciënniteit zijn hierbij de eerste slachtoffers.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

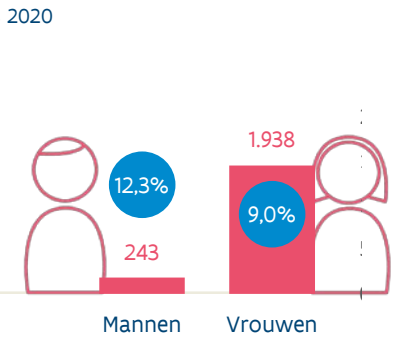

Na een gestage daling van het wz% tot 7,1% in juni 2019 stijgt het wz% met 2,3 procentpunten in juni 2020. Op dat moment is de eerste coronagolf achter de rug maar blijft de druk op de zorgsector groot, vooral in de ziekenhuizen en de woonzorgcentra.

INVLOED 7de JAAR

GENDER

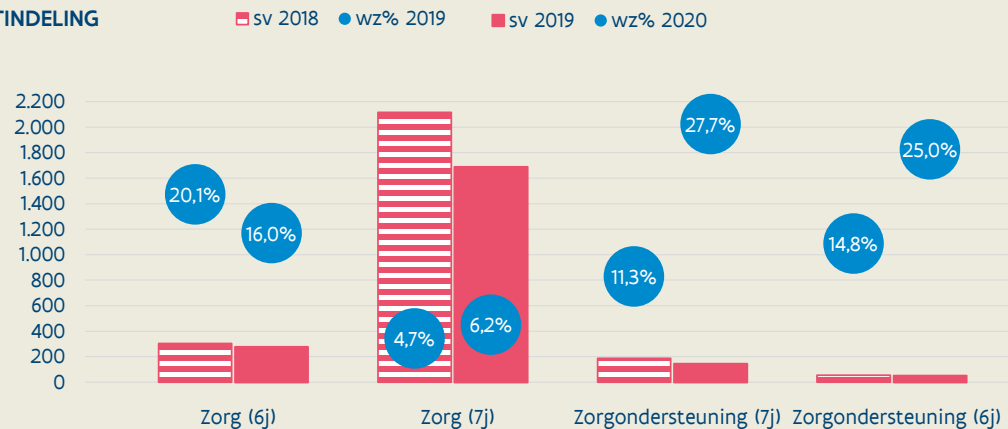
Een specialisatiejaar op BSO3-niveau is een must. Vooral schoolverlaters uit de 7-jarige zorgopleidingen 'Kinderzorg' en 'Thuis- en bejaardenzorg' doen het zeer goed op de arbeidsmarkt.

Het aandeel mannen (11,1%) dat kiest voor een zorgopleiding is op BSO3-niveau zeer klein. Eén op drie mannen kiest daarbij voor een 6-jarige opleiding of een zorgondersteunende opleiding die minder goed aansluiten op de arbeidsmarkt.

WZ% PER RAPPORTINDELING

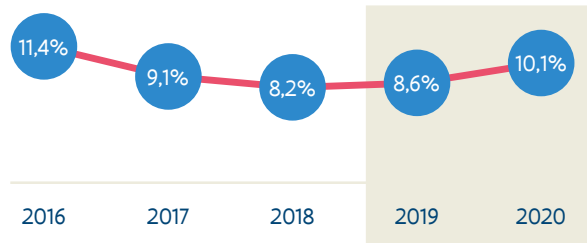
Omdat alle zorgopleidingen in één studiegebied 'Personenzorg' zitten en bepaalde opleidingen qua duur (6 of 7 jaar) en inhoud van elkaar verschillen, hebben we dit studiegebied opgedeeld.

- **Zorg (6j):** 'Verzorging'
- **Zorg (7j):** 'Kinderzorg' en 'Thuis- en bejaardenzorg'
- **Zorgondersteuning (6j):** 'Organisatiehulp'
- **Zorgondersteuning (7j):** 'Organisatie-Assistentie'

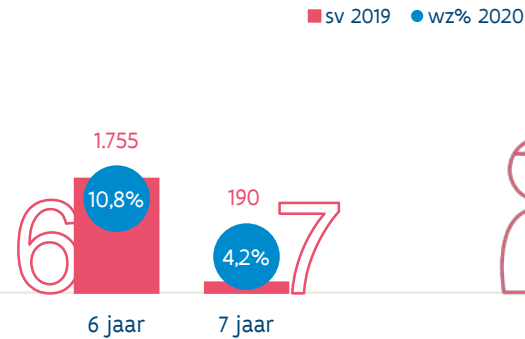
De grootste stijgingen in wz% vinden we terug bij de zorgondersteunende opleidingen. Hoewel de zorgsector ook nood heeft aan logistieke medewerkers is de vraag naar zorgkundigen en begeleiders in de kinderopvang het grootst. Door de coronacrisis is het tekort aan deze professionals nog nijpender geworden. Het is dan ook jammer te zien dat het aantal schoolverlaters uit 'Thuis- en bejaardenzorg' en 'Kinderzorg' al een paar jaar daalt.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

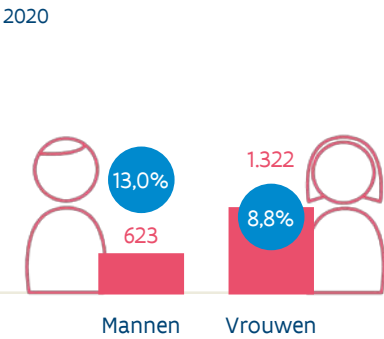

Tegenover juni 2019 is het wz% in juni 2020 toegenomen met 1,5 procentpunt. Op dat moment is het met de beperkende coronamaatregelen en een tekort aan beschermingsmateriaal moeilijk werken in de ouderen-, jeugd- en gehandicaptenzorg.

INVLOED 7de JAAR

GENDER

Het grote verschil in wz% tussen een 6-jarige en 7-jarige zorgopleiding moet hier genuanceerd worden. Het hoge wz% bij de 6-jarige opleidingen is volledig te wijten aan de schoolverlaters uit de doorstroomopleidingen 'Sociale en technische wetenschappen' en 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen'. Deze zijn niet arbeidsmarktgericht en alleen bedoeld als voorbereiding op hoger onderwijs. Omdat meer mannelijke dan vrouwelijke schoolverlaters uit zo'n opleiding komen, ligt het wz% bij de mannen ook hoger.

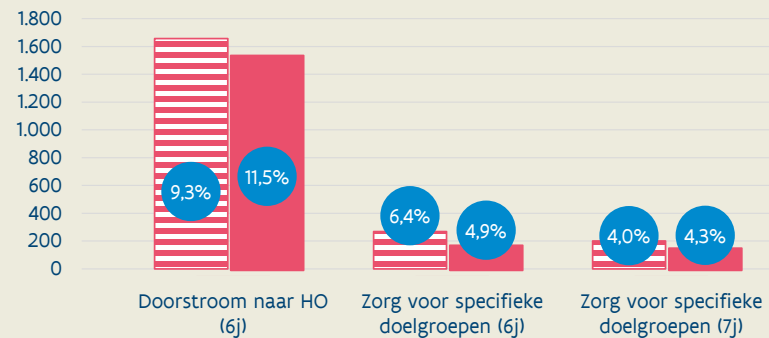
Bij de arbeidsmarktgerichte zorgopleidingen ligt het wz% van de 6-jarige opleidingen ook hoger dan de 7-jarige opleidingen, maar minder uitgesproken dan op BSO-niveau.

WZ% PER RAPPORTINDELING

Omdat alle zorgopleidingen in één studiegebied ('Personenzorg') zitten en bepaalde opleidingen qua duur (6 of 7 jaar) en inhoud van mekaar verschillen, hebben we dit studiegebied opgedeeld.

- **Doorstroom naar HO (6j):** 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' en 'Sociale en technische wetenschappen'
 - **Zorg voor specifieke doelgroepen (6j):** 'Jeugd- en gehandicaptenzorg'
 - **Zorg voor specifieke doelgroepen (7j):** 'Animatie in ouderenzorg', 'Internaatswerking' en 'Leefgroepenwerking'
 - **Tandzorg (7j):** 'Tandartsassistentie'
- Door een te klein aantal schoolverlaters in 2019 worden hier geen gegevens over opgenomen.

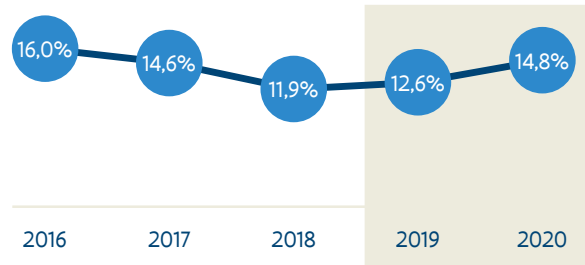
■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

De stijging in het wz% is hoofdzakelijk op conto van schoolverlaters uit de doorstroomopleiding 'Sociale en technische wetenschappen'. Maar ook de andere doorstroomopleiding 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' haalt - hoewel iets lager dan het jaar eerder - een hoog wz% (10,9%). Een diploma van een doorstroomopleiding is niet het beste ticket tot de arbeidsmarkt.

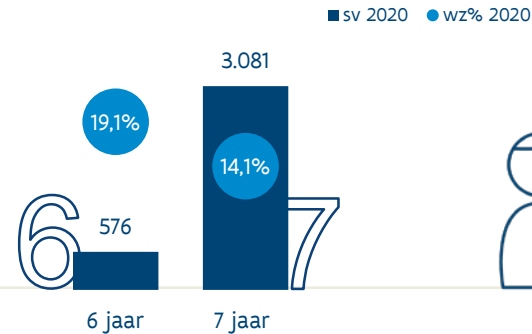
Schoolverlaters uit een opleiding met focus op zorg voor specifieke doelgroepen vinden daarentegen wel vlot hun weg naar de arbeidsmarkt. De ouderen-, jeugd- en gehandicaptenzorg kampen al jaren met een stijgende zorgvraag en structurele personeelstekorten. Door de coronacrisis wordt deze problematiek extra onderlijnd.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Tegenover juni 2019 is het wz% in juni 2020 sterk toegenomen met 2,2 procentpunten. Op dat moment zitten we in fase 3 van de exit uit de eerste corona-lockdown. Horeca, sport en cultuur mogen opnieuw starten onder strikte voorwaarden.

INVLOED 7de JAAR

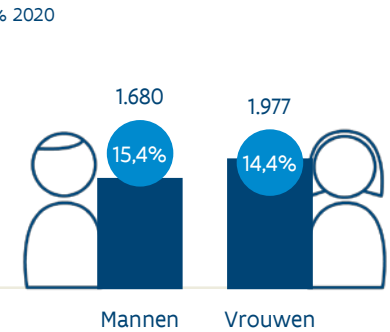

Een specialisatiejaar biedt ook bij de 'overige' opleidingen een meerwaarde.

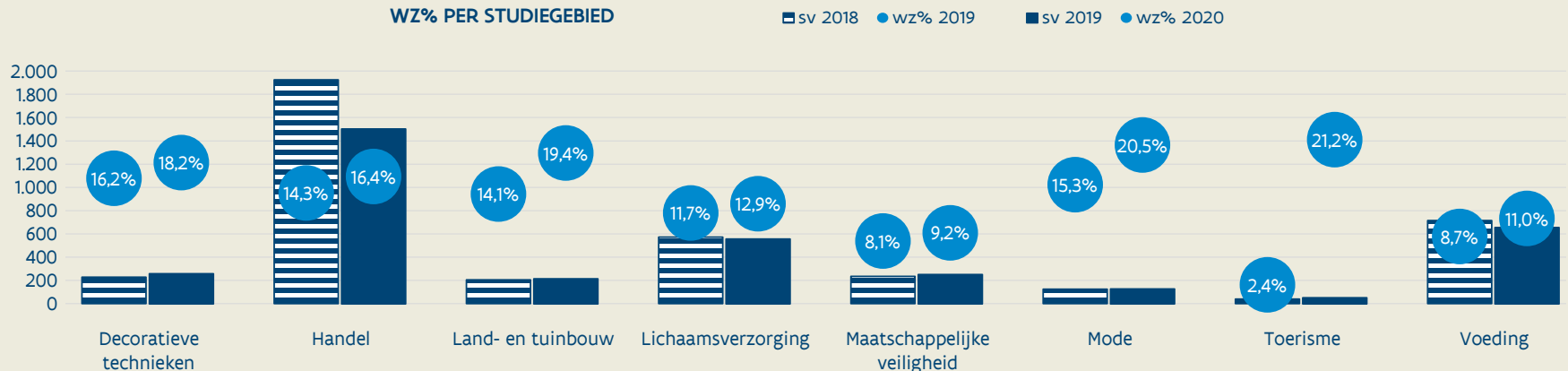
Mannen en vrouwen zijn evenwichtiger verdeeld binnen de 'overige' opleidingen dan bij de STEM- en zorgopleidingen.

Vrouwen stromen iets vlotter uit naar de arbeidsmarkt

GENDER

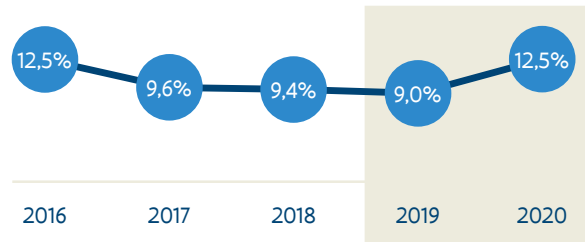
WZ% PER STUDIEGEBIED

De stijging van het wz% tegenover 2019 is binnen alle studiegebieden merkbaar, met 'Toerisme' als uitschieter. Dit laatste betreft op BSO3-niveau echter een klein studiegebied (52 sv) waardoor het aantal werkzoekende schoolverlaters (11 sv) beperkt blijft.

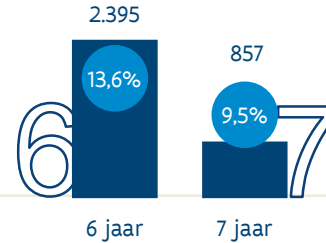
Onder het studiegebied 'Land- en tuinbouw' vallen hoofdzakelijk opleidingen met betrekking tot dierenzorg. Deze scoren al jaren hoge werkzoekendenpercentages. De coronacrisis en de sluiting van trimsalons, hondenscholen en dierenhotels hebben zeer waarschijnlijk de kansen van schoolverlaters in negatieve zin beïnvloed waardoor de werkzoekendenpercentages in juni 2020 nóg hoger liggen.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

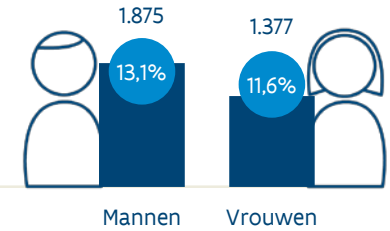
Na een gestage daling van het wz% tot 9% in juni 2019 stijgt het wz% met maar liefst 3,5 procentpunten in juni 2020. Op dat moment zijn horeca, sport- en bepaalde cultuuractiviteiten onder strikte voorwaarden heropgestart na een strenge eerste lockdown.

INVLOED 7de JAAR

GENDER

■ sv 2020 ● wz% 2020

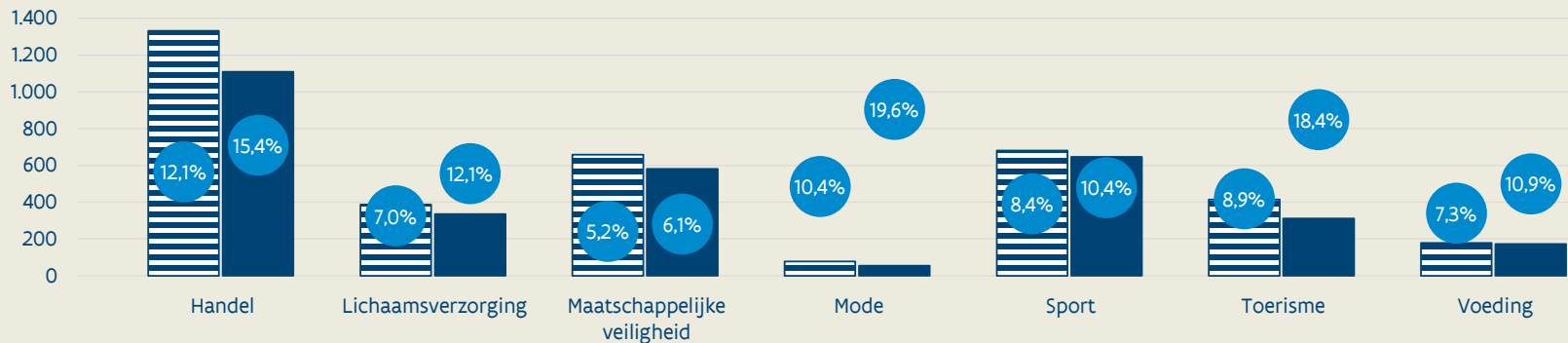
Een Se-n-Se biedt ook bij de 'overige' opleidingen een meerwaarde.

Mannen en vrouwen zijn evenwichtiger verdeeld binnen de 'overige' opleidingen dan bij de STEM- en zorgopleidingen.

Vrouwen stromen iets vlotter uit naar de arbeidsmarkt.

WZ% PER STUDIEGEBIED

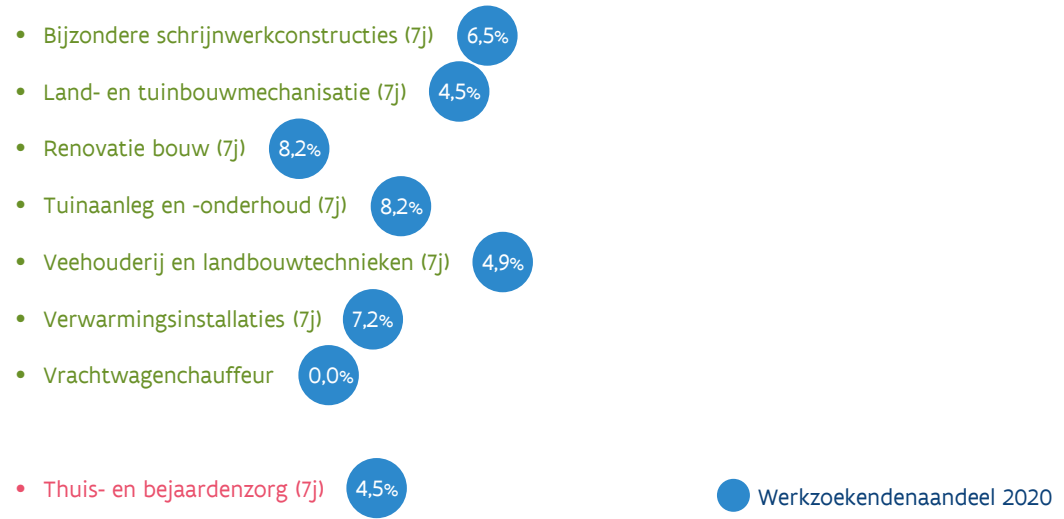
■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

De stijging van het wz% tegenover 2019 is binnen alle studiegebieden merkbaar, met 'Mode' en 'Toerisme' als uitschieters. Het studiegebied 'Mode' is echter een klein studiegebied (56 sv) waardoor het aantal werkzoekende schoolverlaters (11 sv) beperkt blijft. Bij het studiegebied 'Toerisme' loopt het aantal werkzoekende schoolverlaters op tot 58. De toeristische sector is dan ook hard getroffen door de coronacrisis.

Ook de schoolverlaters uit 'Lichaamsverzorging' doen het veel minder goed dan een jaar eerder. Ongetwijfeld speelt de coronacrisis hier een rol. Schoolverlaters die in maart 2020 nog geen vaste job te pakken hadden, zagen hun kansen op werk door de inperking van activiteiten van niet-essentiële contactberoepen slinken.

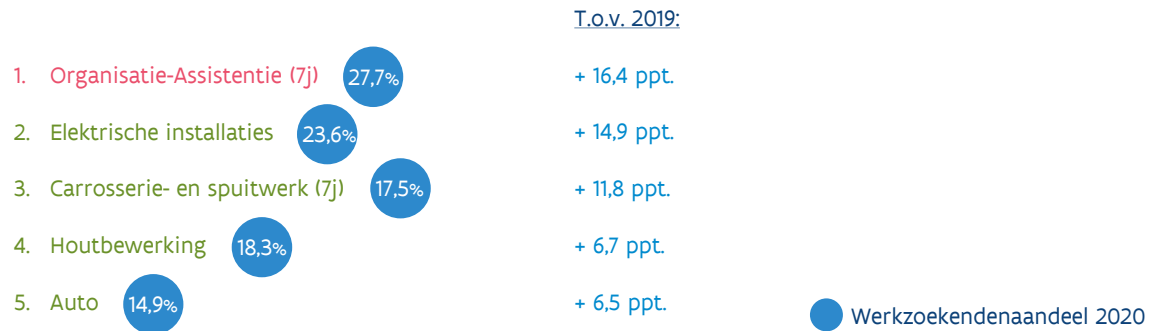
WELKE OPLEIDINGEN BEHALEN AL DRIE JAAR OP RIJ DE KLEINSTE WERKZOEKENDENAANDELEN (top 25%) ?

Een opvallende afwezige in bovenstaande lijst is 'Restaurantbedrijf en drankenkennis (7j)', een opleiding die al jaren zeer goed scoort op de arbeidsmarkt. De coronacrisis speelt hierbij ongetwijfeld een belangrijke rol. In de horeca wordt vaak gewerkt met tijdelijke en onregelmatige contracten, zeker bij jonge werknemers. Deze contracten worden in coronatijden als eerste stopgezet.

WELKE OPLEIDINGEN ZAGEN HUN WZ% HET STERKST STIJGEN TIJDENS DE VROEGE CORONACRISIS ? *

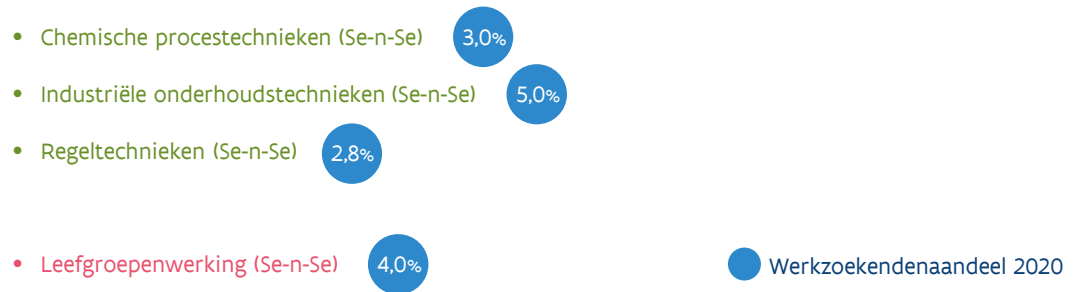
De autosector wordt in de eerste maanden van de coronacrisis hard getroffen. Door de strenge eerste lockdown vallen de productie, de verkoop en de activiteiten op vlak van onderhoud en herstellingen grotendeels stil. Daarnaast zijn veel particulieren en bedrijven niet geneigd om in een economisch onzekere periode te investeren in nieuwe (bedrijfs)wagens. Autojobs komen op losse schroeven te staan. Dit heeft ongetwijfeld de tewerkstellingskansen van schoolverlaters beïnvloed.

Schoolverlaters uit 'Elektrische installaties' en 'Houtbewerking' komen vaak in de bouwsector terecht. Hoewel deze sector in 2019 haar activiteiten verder ziet groeien en er heel wat nieuwe banen worden gecreëerd, komt aan die groei tijdens de eerste maanden van de coronacrisis een einde. Door inperkingsmaatregelen en problemen bij het aanleveren van materialen stoppen bouwactiviteiten, daalt de omzet en worden nieuwe aanwervingen uitgesteld. Vooral bij kmo's is sprake van een groot banenverlies.

Schoolverlaters uit de opleiding 'Organisatie-assistentie (7j)' (en ook 'Organisatiehulp') kennen sowieso al jaren hoge werkzoekendenaandelen. In juni 2020 ligt dat wz% nog een pak hoger. Deze schoolverlaters gaan niet alleen als polyvalent medewerker in een zorginstelling aan de slag, maar ook als afwasser of keukenmedewerker in de horeca, of als schoonmaker in bedrijven, ... Tijdens de eerste maanden van de coronacrisis zien we bij deze beroepen het aantal werkenden sterk dalen, onder meer ten gevolge van de sluiting van de horeca en het leegstaan van kantoren door het verplichte thuiswerk.

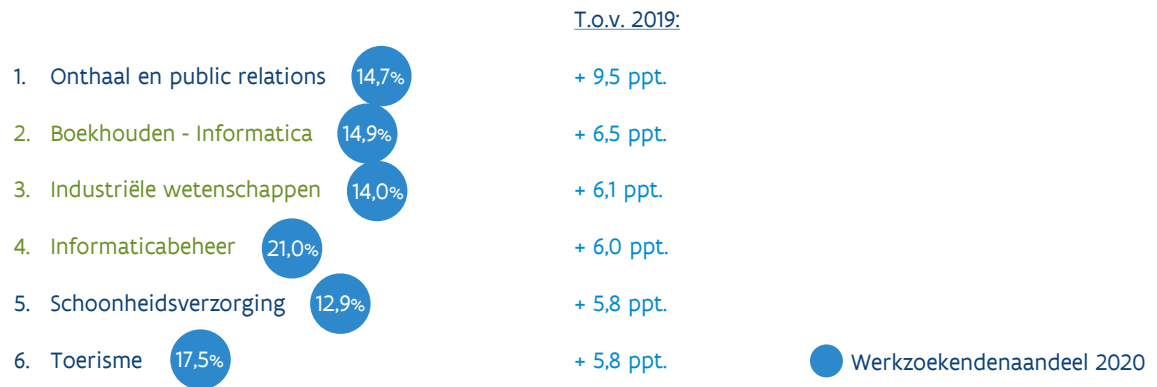
* Om een zicht te krijgen op opleidingen met relatief grote aantallen werkzoekenden, worden enkel opleidingen met minstens 100 schoolverlaters (in 2019) opgenomen.

WELKE OPLEIDINGEN BEHALEN ALS DRIE JAAR OP RIJ DE KLEINSTE WERKZOEKENDENAANDELEN (top 25%) ?

De afgelopen jaren stond 'Esthetische lichaamsverzorging (Se-n-Se)' ook in de lijst met best scorende opleidingen. In 2020 vinden schoolverlaters uit de opleidingen binnen 'Lichaamsverzorging' moeilijker aansluiting met de arbeidsmarkt, vergeleken met eerdere jaren. Eén van de redenen is ongetwijfeld de inperking van activiteiten van niet-essentiële contactberoepen tijdens de vroege coronacrisis. Schoolverlaters die in maart 2020 nog geen vaste job te pakken hadden, zagen hun kansen op werk daardoor afnemen.

WELKE OPLEIDINGEN ZAGEN HUN WZ% HET STERKST STIJGEN TIJDENS DE VROEGE CORONACRISIS ? *

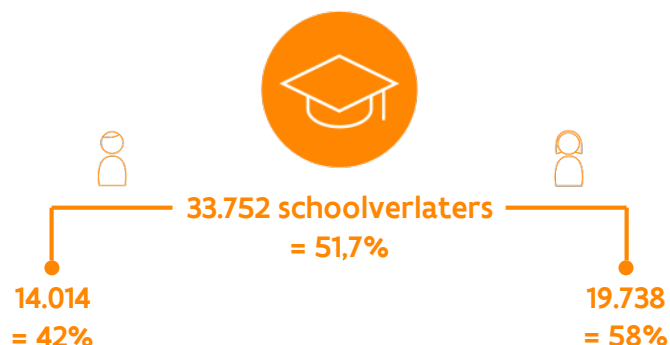
Jongeren zijn vaak oververtegenwoordigd in horeca, toerisme en evenementen, sectoren die tijdens de lockdown en de verstrengde maatregelen zeer veel schade leden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat schoolverlaters uit 'Toerisme' en 'Onthaal en Public relations' hun wz% zien stijgen tegenover het jaar voordien, toen er nog geen sprake was van covid-19.

Schoolverlaters uit 'Boekhouden-Informatica' en 'Informaticabeheer' ondervinden al jaren moeite bij de overgang naar de arbeidsmarkt. De concurrentie met gelijkaardige, maar hoger opgeleide profielen is immers groot. Tijdens de vroege coronacrisis daalde globaal het aantal vacatures met een arbeidsoverschot en een grotere concurrentie tussen werkzoekenden tot gevolg. Schoolverlaters die het in normale conjunctuur al moeilijk hebben, krijgen het in crisistijden nóg moeilijker.

Concurrentie speelt ook bij schoolverlaters uit 'Industriële wetenschappen' die geacht worden verder te studeren. Zij zijn niet voorbereid op een leven op de arbeidsmarkt. Zij moeten meedingen met jongeren die ofwel een hoger diploma behaalden of die uit een arbeidsmarktgerichte opleiding komen. Als het aantal vacatures dan ook nog eens daalt, des te groter de concurrentie wordt.

* Om een zicht te krijgen op opleidingen met relatief grote aantallen werkzoekenden, worden enkel opleidingen met minstens 100 schoolverlaters (in 2019) opgenomen.

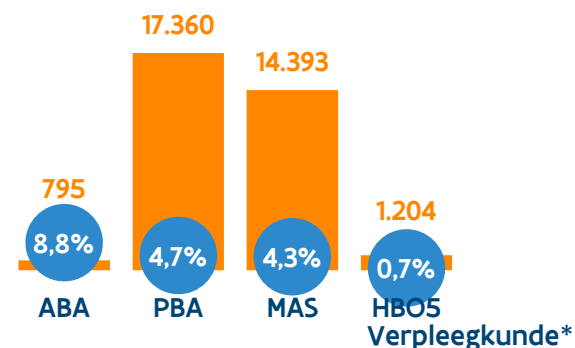
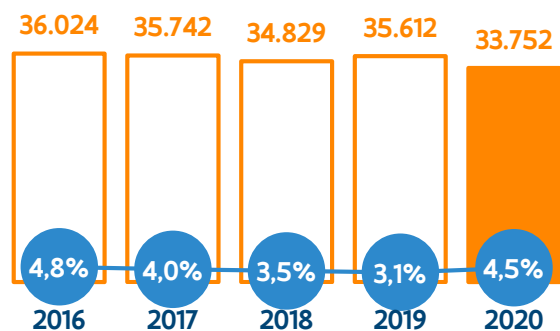

- De helft van de schoolverlaters is hooggeschoold.
- Het werkzoekendenpercentage is gestegen naar 4,5%.
- 6 op 10 hooggeschoolde schoolverlaters zijn vrouw.
- Bij mannen en vrouwen verloopt de aansluiting even vlot.

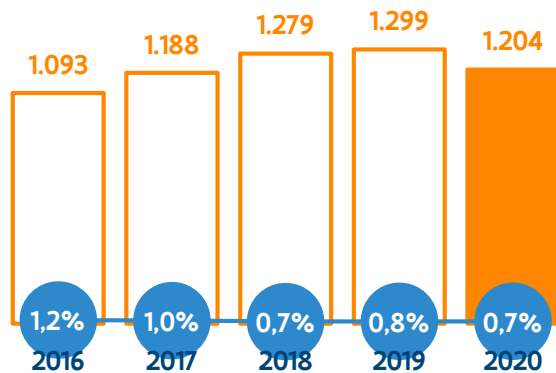

- De helft van de hooggeschoolde schoolverlaters zijn professionele bachelors.
- Amper negen schoolverlaters met een diploma 'HBO5 - Verpleegkunde' is werkzoekend na een jaar.
- Masters sluiten het best aan op de vraag van de arbeidsmarkt. Amper 4,3% is op zoek naar werk na een jaar.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

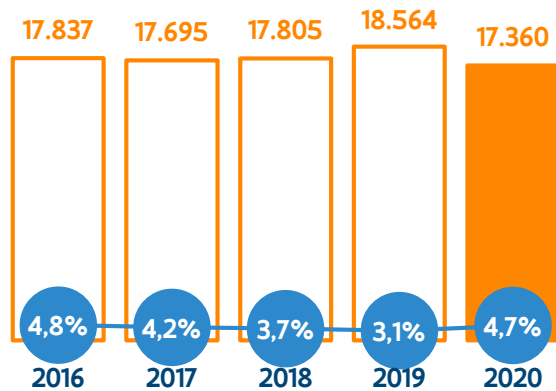
* Bij het HBO5 zijn enkel de gegevens van de opleiding 'Verpleegkunde' beschikbaar. Deze resultaten zijn moeilijk te vergelijken met de resultaten van de overige studieniveaus.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

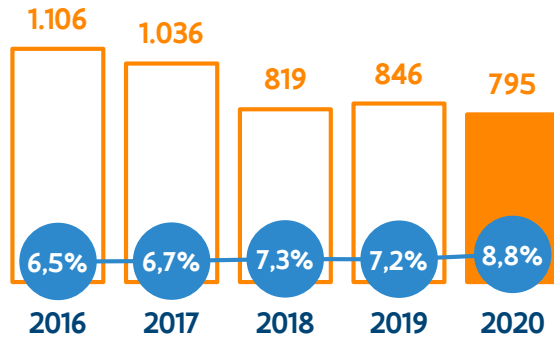
- De HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' is een uitgesproken vrouwelijke opleiding.
- Zowel bij mannen als vrouwen zijn er amper werkzoekenden na een jaar.

* Momenteel is het niet mogelijk om te rapporteren over alle opleidingen van het hoger beroepsonderwijs aangezien deze gegevens ontbreken in het schoolverlatersbestand. Enkel de schoolverlatergegevens van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' zijn beschikbaar.

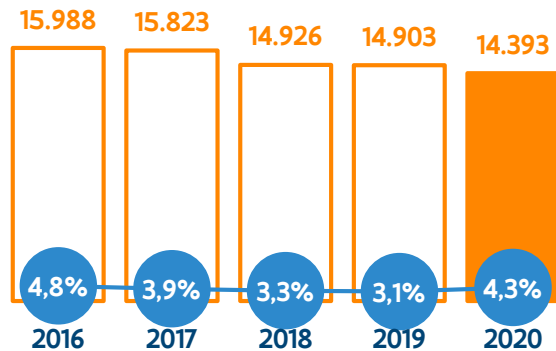
■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- De professionele bachelor doet het zeer goed op de arbeidsmarkt.
- Deze opleiding combineert theoretische kennis met praktijkervaring.
- 6 op 10 van de professionele bachelors is vrouw.
- Mannen en vrouwen maken een verschillende studiekeuze maar het werkzoekendenaandeel verschilt weinig tussen beide.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

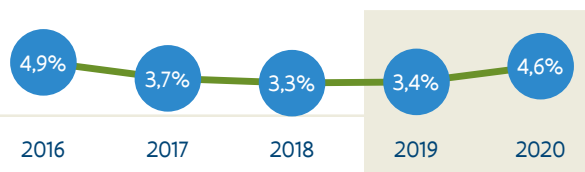
- Als academische bachelor heb je wel een diploma, maar is je opleiding niet afgerond.
- De vervolmaking die je bij de masteropleiding krijgt, blijkt voor werkgevers van groot belang want wie de arbeidsmarkt betreedt als academische bachelor is relatief vaker werkzoekend.
- Het vervolledigen van de opleiding en het behalen van een masterdiploma, halveert het werkzoekendenaandeel.
- Vermoedelijk is het werkzoekendenpercentage onderschat doordat een aantal studenten hun master buiten Vlaanderen behaalt en hierdoor onterecht als schoolverlater wordt beschouwd en als niet-werkzoekend wordt geteld.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- 14.393 schoolverlaters hebben een masterdiploma behaald.
- Met amper 4,3% werkzoekende schoolverlaters na een jaar biedt dit studieniveau de beste kansen op aansluiting met de arbeidsmarkt.
- Elk jaar studeren er meer vrouwelijke masters af dan mannelijke, maar beiden doen het even goed op de arbeidsmarkt.

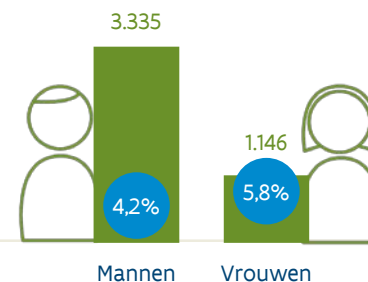
EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Tegenover juni 2019 is het wz% in juni toegenomen, met 1,2 procentpunt.

GENDER

■ sv 2019 ● wz% 2020

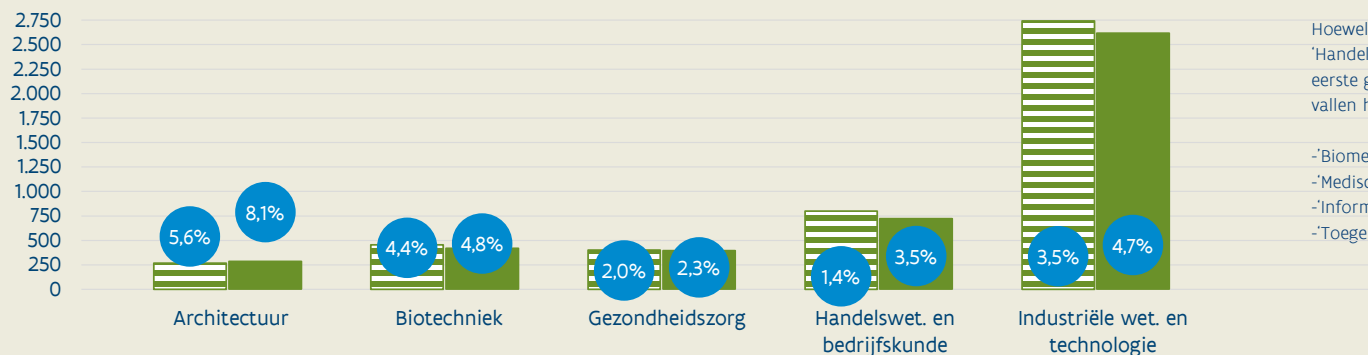

Eén op vier STEM-schoolverlaters is vrouw.

De meeste vrouwelijke STEM-schoolverlaters komen uit technologische opleidingen gelieerd aan gezondheidszorg, biologie en design/vormgeving.

WZ% PER STUDIEGEBIED

■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

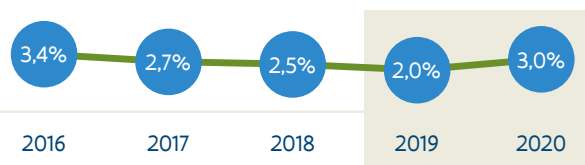
Hoewel de studiegebieden 'Gezondheidszorg' (G) en 'Handelwetenschappen en bedrijfskunde' (H) op het eerste gezicht weinig met STEM te maken hebben, vallen hieronder ook een aantal STEM-opleidingen:

- 'Biomedische laboratoriumtechnologie' (G)
- 'Medische beeldvorming' (G)
- 'Informatiemanagement en multimedia' (H)
- 'Toegepaste informatica' (H)

De grootste stijging in het wz% vinden we bij schoolverlaters uit de architectuuropleidingen en de ICT-opleidingen binnen 'Handelwetenschappen en bedrijfskunde'. De stijging in wz% bij IT-profielen lijkt op het eerste zicht niet te stroken met de digitale versnelling die corona heeft veroorzaakt op vlak van bijvoorbeeld telewerk en e-commerce. Toch daalt het aantal vacatures voor ICT'ers tijdens de eerste maanden van de coronacrisis vanwege de sterke economische onzekerheid. Maar het vertrouwen in de economie keert snel terug, evenals de aanwervingen.

Binnen het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' zijn het vooral de schoolverlaters uit de opleidingen 'Audiovisuele technieken', 'Modetechnologie' en 'Grafische en digitale media' die moeilijker doorstromen naar de arbeidsmarkt.

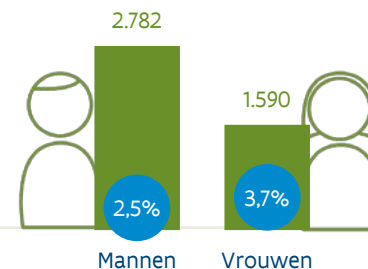
EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Na een gestage daling van het wz% tot 2% in juni 2019 stijgt het wz% met 1 procentpunt in juni 2020.

GENDER

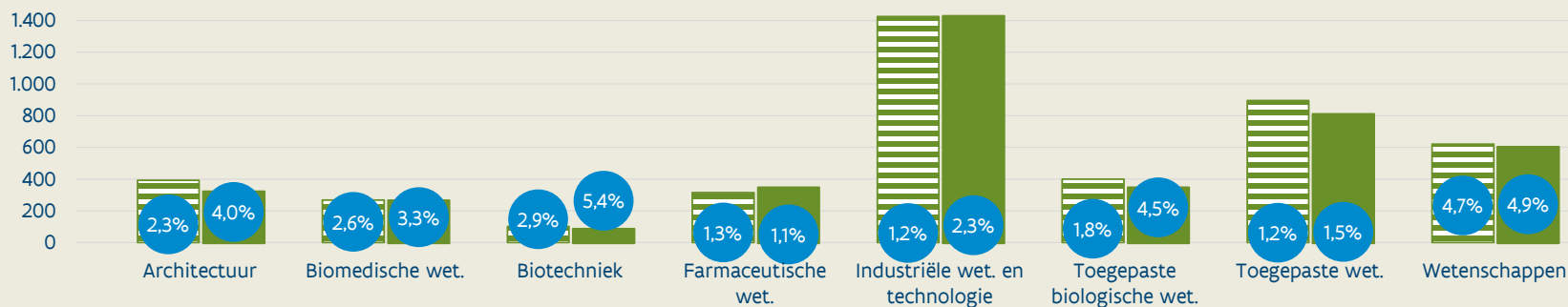
■ sv 2019 ● wz% 2020

Bij de masters vinden we het grootste aandeel STEM-vrouwen (36,4%). De meeste van deze vrouwen komen uit opleidingen gerelateerd aan gezondheidszorg, biologie, chemie, vormgeving of bouwkunde. Omdat een aantal van deze opleidingen niet zo goed scoort op de arbeidsmarkt (o.a. 'Biologie' en 'Interieurarchitectuur') ligt het wz% bij de vrouwelijke STEM'ers iets hoger dan bij de mannelijke STEM'ers.

WZ% PER STUDIEGEBIED

■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

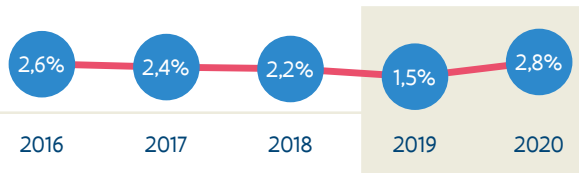

De grootste stijging in aandeel werkzoekenden vinden we bij schoolverlaters uit de 'Toegepaste biologische wetenschappen' en 'Biotechniek'. De afgelopen twee rapporten scoorde dit laatste studiegebied relatief goed, maar eerdere jaren haalde 'Biotechniek' evenzeer werkzoekendenpercentages die een pak hoger lagen dan het STEM-gemiddelde op masterniveau.

Ook de afgestudeerde interieurarchitecten lijken wat meer moeite te ondervinden dan voorgaande jaren met de overstap naar de arbeidsmarkt.

Binnen het studiegebied 'Industriële wetenschappen en technologie' zijn het vooral de schoolverlaters uit de opleidingen 'Biochemie' en 'Chemie' die moeilijker doorstromen naar de arbeidsmarkt.

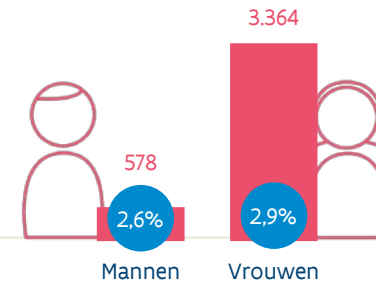
EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Na een gestage daling van het wz% tot 1,5% in juni 2019 stijgt het wz% met 1,3 procentpunt in juni 2020.

GENDER

■ sv 2019 ● wz% 2020

Bijna 15% van alle ZORG-schoolverlaters op PBA-niveau is een man. Hiermee stijgt hun aandeel tegenover de vrouwen gestaag verder.

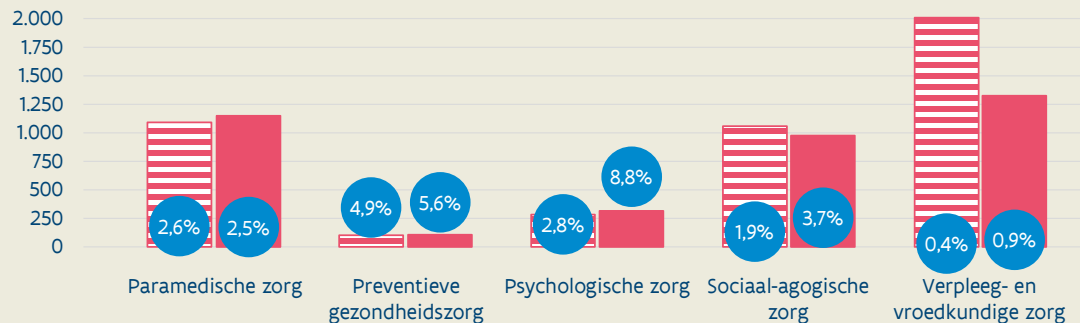
Zowel mannen als vrouwen kiezen het vaakst voor de opleiding 'Verpleegkunde', gevolgd door de opleiding 'Orthopedagogie'.

Omdat de PBA-opleidingen in de studiegebieden 'Gezondheidszorg' en 'Sociaal-agogisch werk' soms inhoudelijk van mekaar verschillen, hebben we deze studiegebieden verder opgedeeld.

- **Paramedische zorg:** 'Ergotherapie', 'Logopedie en audiologie', 'Optiek en optometrie', 'Orthopedie', 'Podologie' en 'Voeding- en dieetkunde'
- **Sociaal-agogische zorg:** 'Gezinswetenschappen', 'Orthopedagogie', 'Pedagogie van het jonge kind' en 'Sociale readaptatiewetenschappen'
- **Preventieve gezondheidszorg:** 'Sport en beweging' en 'Toegepaste gezondheidswetenschappen'
- **Psychologische zorg:** 'Toegepaste psychologie'
- **Verpleeg- en vroedkundige zorg:** 'Verpleegkunde' en 'Vroedkunde'

WZ% PER RAPPORTINDELING

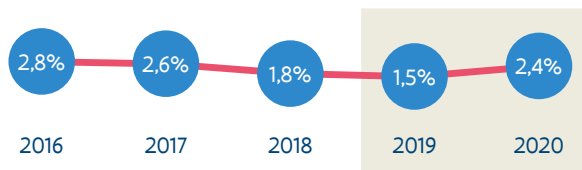
■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

Een opvallende stijging van het wz% zien we bij schoolverlaters uit de opleiding 'Toegepaste psychologie'. Ook bij de schoolverlaters uit 'Sociale Readaptatiewetenschappen' ligt het aandeel werkzoekenden hoger dan eerdere jaren.

In 2019 zien we een sterk gedaalde uitstroom uit de opleiding 'Verpleegkunde'. Dit is gelukkig niet het gevolg van een verminderde interesse bij de jongeren maar van de verlenging van deze opleiding (van 3 naar 4 jaar) vanaf het academiejaar 2016-2017. Omdat er nog een extra jaar moet gevolgd worden zijn er minder schoolverlaters na het academiejaar 2018-2019. In 2020 zal het aantal afgestudeerde verpleegkundigen terug hoger liggen.

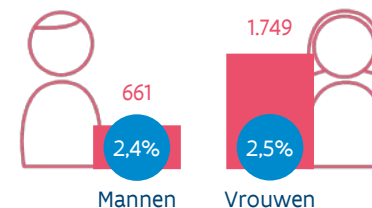
EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Na een gestage daling van het wz% tot 1,5% in juni 2019 stijgt het wz% met 0,9 procentpunt in juni 2020.

GENDER

■ sv 2019 ● wz% 2020

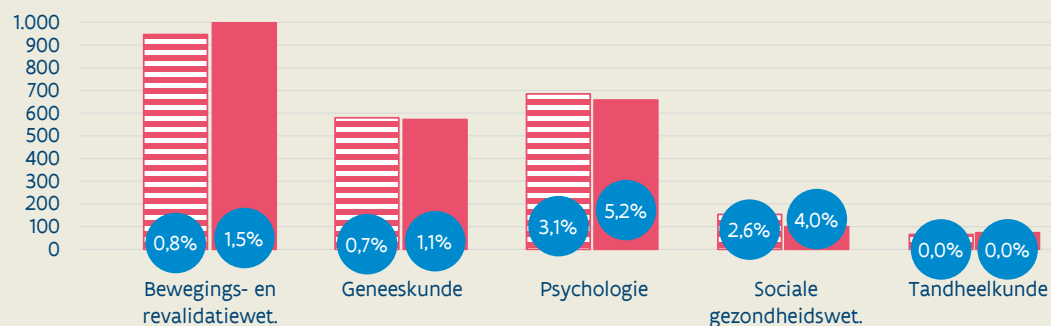

Op masterniveau is meer dan een kwart (27,4%) van de ZORG-schoolverlaters een man. Bijna de helft van deze mannen (46%) heeft een diploma behaald in 'Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie' en bijna een kwart (23%) behaalde een diploma in 'Geneeskunde'.

Bij de vrouwelijke schoolverlaters komt de grootste groep uit de opleidingen 'Psychologie' (33%) en 'Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie' (32%).

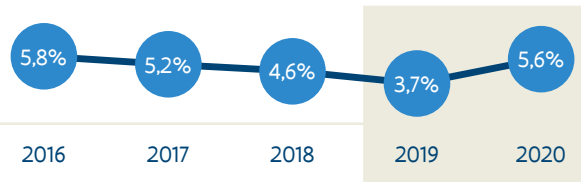
WZ% PER STUDIEGEBIED

■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

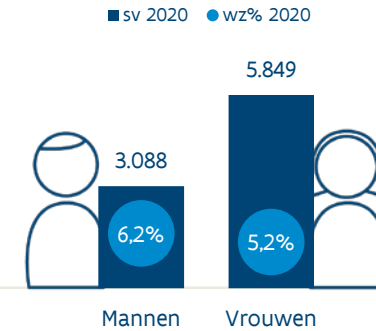
Net als op PBA-niveau zien we een meer dan gemiddelde toename in het wz% bij schoolverlaters uit 'Psychologie'. Schoolverlaters uit de andere grote studiegebieden vinden vlot hun weg op de arbeidsmarkt. Onder de pas afgestudeerde tandartsen valt al jaren geen werkzoekende te tellen.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

Na een gestage daling van het wz% tot 3,7% in juni 2019 stijgt het wz% met bijna 2 procentpunten in juni 2020.

GENDER

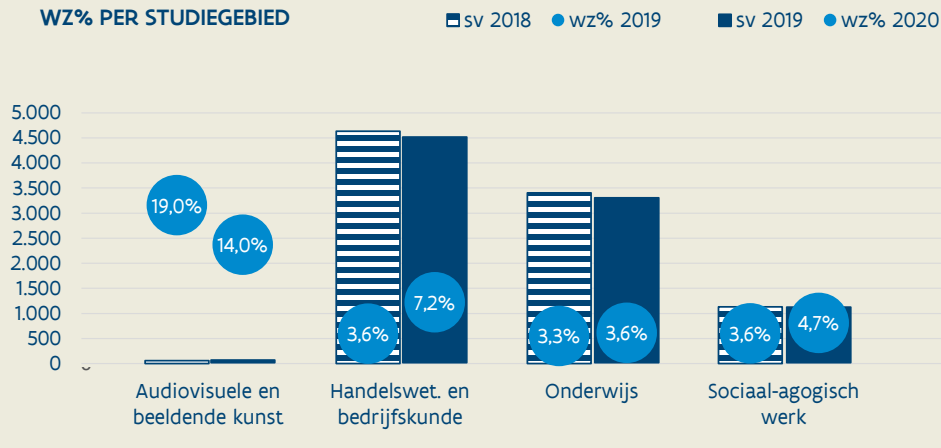

De verdeling man-vrouw binnen de overige opleidingen is 35-65%.

Twee op drie mannelijke schoolverlaters komt uit het studiegebied 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde', waarvan het grootste deel uit de opleiding 'Bedrijfsmanagement'.

Bij de vrouwelijke schoolverlaters komen de grootste groepen uit de studiegebieden 'Onderwijs' (43%) en 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' (41%).

WZ% PER STUDIEGEBIED

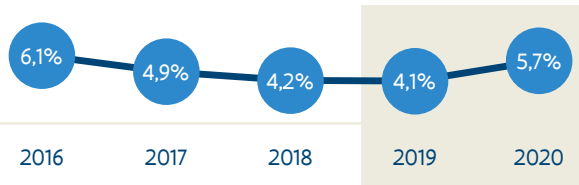

Schoolverlaters uit opleidingen binnen het studiegebied 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' halen in juni 2020 een wz% dat dubbel zo hoog ligt als het jaar eerder. Vooral schoolverlaters uit de opleidingen 'Wellbeing- en vitaliteitsmanagement', 'Toerisme en recreatiemanagement', 'Communicatiemanagement', 'Hotelmanagement' en 'Media en entertainment business' vinden moeizamer hun weg naar de arbeidsmarkt.

Schoolverlaters uit 'Audiovisuele en beeldende kunst' komen allen uit de opleiding 'Beeldende vormgeving'. Deze jongeren zijn in juni 2020 minder vaak werkzoekend dan een jaar eerder, maar in 2019 kende dit studiegebied een opvallend hoge stijging (+ 6 ppt. tegenover 2018). Het blijft hoe dan ook een hoog percentage voor een opleiding op PBA-niveau.

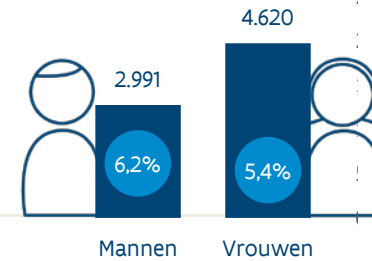
De werkzoekendenpercentages van de schoolverlaters uit de studiegebieden 'Onderwijs' en 'Sociaal-agogisch werk' liggen in lijn met eerdere jaren.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENPERCENTAGE (WZ%)

GENDER

■ sv 2020 ● wz% 2020

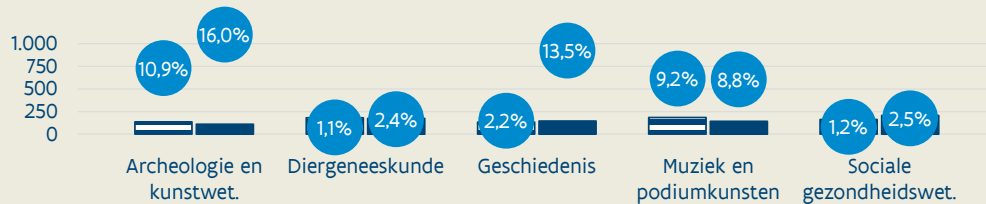
Na een gestage daling van het wz% tot 4,1% in juni 2019 stijgt het wz% met 1,6 procentpunt in juni 2020.

De verhouding man-vrouw binnen de overige opleidingen is ongeveer 4/6.

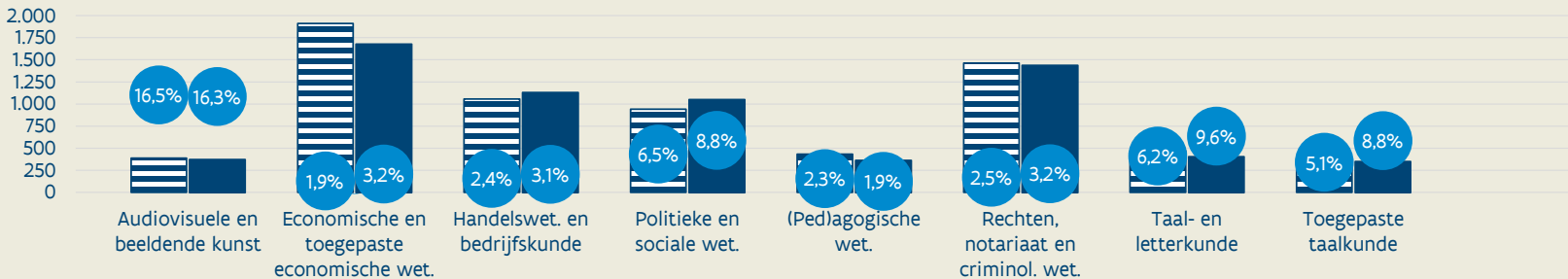
Eén op drie mannelijke schoolverlaters (32%) komt uit het studiegebied 'Economische en toegepaste economische wetenschappen'. Bij de vrouwen vinden we de grootste groep schoolverlaters binnen het studiegebied 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' (21%), waar vooral de opleiding 'Rechten' werd gevolgd.

WZ% PER STUDIEGEBIED *

■ sv 2018 ● wz% 2019 ■ sv 2019 ● wz% 2020

Voor de schoolverlaters uit taalopleidingen en (kunst)geschiedenis halen opvallend hogere werkzoekendenaandelen vergeleken met vorig jaar. 'Geschiedenis' springt er het meest uit. Deze opleiding zag het wz% de afgelopen jaren serieus dalen (van 20,2% in 2014 naar 2,2% in 2019). In vroege coronacrisis stijgt het echter terug naar 13,5%.

* Voor de leesbaarheid zijn de studiegebieden met meer en minder dan 300 schoolverlaters uitgesplitst

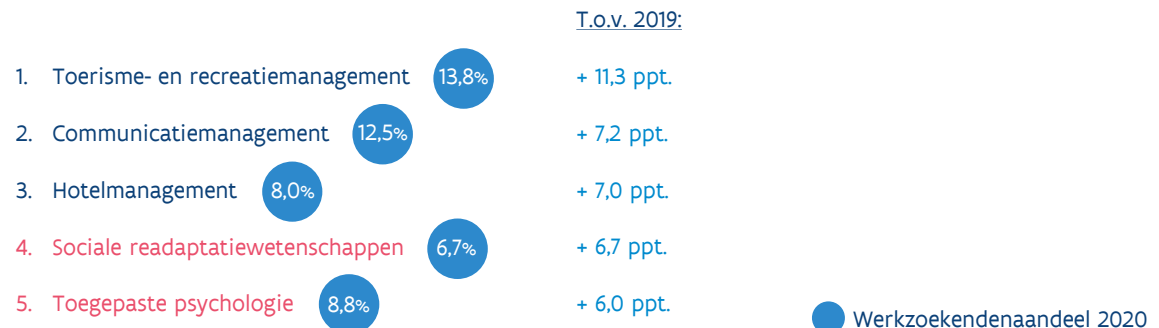
WELKE OPLEIDINGEN BEHALEN AL DRIE JAAR OP RIJ DE KLEINSTE WERKZOEKENDENAANDELEN (top 25%) ?

Bovenstaande opleidingen staan al enkele jaren in de lijst van best scorende opleidingen op PBA-niveau. Zo ook 'Vroedkunde', maar dit jaar haalt het een relatief hoog wz% (4,7%). Deze stijging is in een eerder rapport voorspeld. Wie na 1 oktober 2018 (dus de schoolverlaters van 2019) het diploma van bachelor in de vroedkunde behaalt, mag immers van rechtswege niet langer alle bevoegdheden van een gegradueerde verpleegkundige uitoefenen. Dit beperkt de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Bij de aanwezigheid van 'Logopedie en audiologie' moeten we een kanttekening maken. Op de arbeidsmarkt is er sprake van een verzadiging voor logopedisten en toch halen schoolverlaters uit deze opleiding (die voor drie kwart uit logopedisten bestaan) zeer lage werkzoekendenaandelen. Zoals in de inleidende slides aangegeven, doet een klein aandeel werkzoekende schoolverlaters vermoeden dat een groot aandeel schoolverlaters aan het werk is. Maar of dat werkelijk zo is, en of deze schoolverlaters daarenboven ook een job hebben die qua inhoud en niveau aansluit bij hun studies, kunnen we niet afleiden uit onze werkzoekendengegevens. Er zijn indicaties dat een aantal schoolverlaters met een diploma in de logopedie wel aan het werk zijn, maar niet (alleen) als logopedist.

WELKE OPLEIDINGEN ZAGEN HUN WZ% HET STERKST STIJGEN TIJDENS DE VROEGE CORONACRISIS ? *

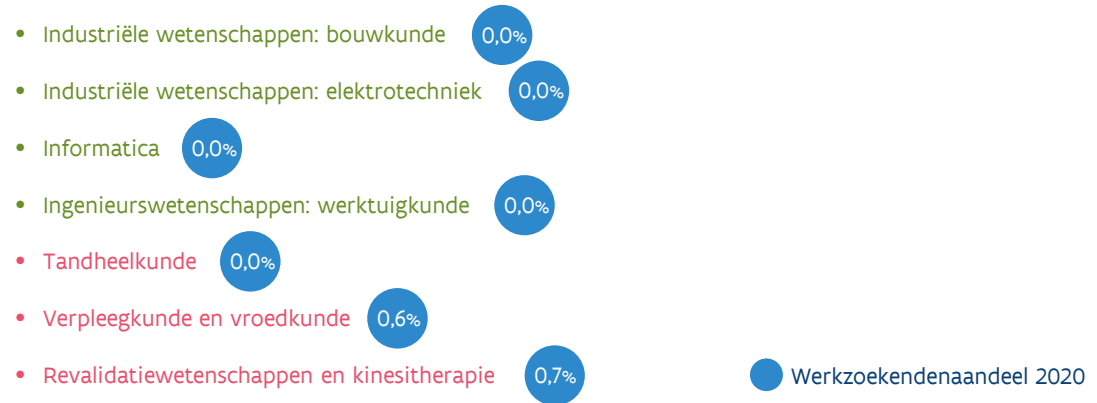

Het hogere wz% voor schoolverlaters uit 'Toerisme- en recreatiemanagement' en 'Hotelmanagement' in een periode dat de horeca en de toeristische sector moeten sluiten of slechts onder beperkende maatregelen actief mogen zijn, spreekt voor zich. De tewerkstellingskansen van schoolverlaters uit 'Communicatiemanagement' zijn ongetwijfeld ook beïnvloed door de vroege coronacrisis. Uit een enquête onder marketeers blijkt dat de media- en marketingbudgetten binnen bedrijven zijn teruggeschroefd, campagnes stopgezet en aanwervingen uitgesteld.

Binnen de psychosociale sector, waar persoonlijk contact en face-to-face begeleiding de kern uitmaken, moet tijdens de eerste lockdown plots worden overgeschakeld naar online hulpverlening en ondersteuning op afstand. In zo'n (chaotische) transitie lijkt het niet evident om nieuwe mensen aan te werven en te begeleiden. Als er aanwervingen gebeuren, zal vermoedelijk ook de voorkeur worden gegeven aan mensen met ervaring die vlot inzetbaar zijn. In die zin is het mogelijk dat schoolverlaters uit 'Sociale readaptatiewetenschappen' en 'Toegepaste psychologie' tijdelijk meer moeite ondervonden bij het vinden van een job.

* Om een zicht te krijgen op opleidingen met relatief grote aantallen werkzoekenden, worden enkel opleidingen met minstens 100 schoolverlaters (in 2019) opgenomen.

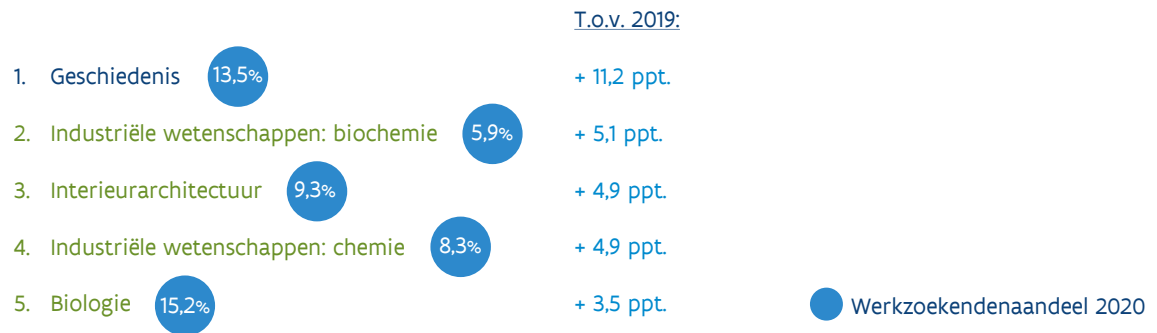
WELKE OPLEIDINGEN BEHALEN AL DRIE JAAR OP RIJ DE KLEINSTE WERKZOEKENDENAANDELEN (top 25%) ?

Binnen de STEM-opleidingen op masterniveau scoren de 'Industriële wetenschappen' en de 'Toegepaste wetenschappen' altijd zeer goed. En schoolverlaters met een masterdiploma informatica kunnen -gezien de grote vraag naar hooggekwalificeerde informatici- niet anders dan vlot doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Ook zorgopleidingen op masterniveau scoren goed. Alleen jonge psychologen vinden wat moeilijker de weg naar de arbeidsmarkt.

WELKE OPLEIDINGEN ZAGEN HUN WZ% HET STERKST STIJGEN TIJDENS DE VROEGE CORONACRISIS ? *

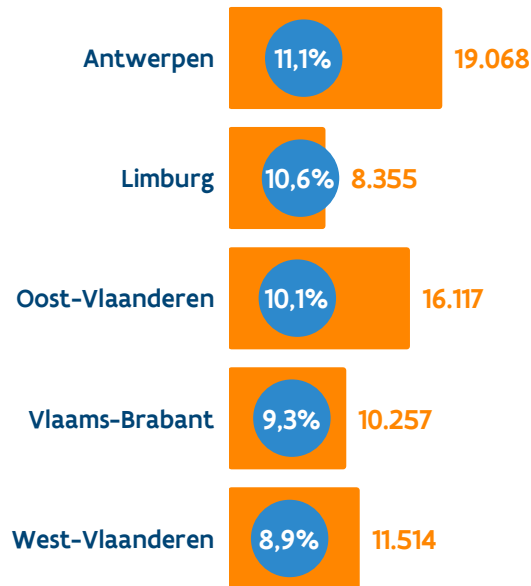

Pas afgestudeerde historici en biologen ondervinden al langer moeilijkheden bij de intrede op de arbeidsmarkt, een uitzonderlijk jaar niet te na gesproken. In crisistijd, wanneer er minder vacatures zijn en meer concurrentie is, krijgen deze profielen het nog moeilijker.

Jonge interieurarchitecten scoren meestal ook wat hogere werkzoekendenaandelen dan de gemiddelde STEM-schoolverlaters met een masterdiploma. Maar in juni 2020 zitten ze er toch een pak boven. Dit loopt parallel aan een daling in het aantal ontvangen vacatures voor interieurarchitecten en interieurvormgevers in de periode van juli 2019 tot juni 2020, vergeleken met een jaar eerder.

Schoolverlaters uit de opleidingen 'Biochemie' en 'Chemie' binnen de Industriële wetenschappen hebben het –vergeleken met de andere afstudeerrichtingen binnen de industriële wetenschappen- altijd al wat moeilijker. Maar in juni 2020 scoort vooral de afstudeerrichting 'Chemie' bijzonder slecht. Mogelijk hangt dit samen met de daling in het aantal vacatures binnen de sector 'Chemie, rubber en kunststoffen'. De daling bedraagt 15% in de periode van juli 2019 tot juni 2020, vergeleken met het jaar ervoor.

* Om een zicht te krijgen op opleidingen met relatief grote aantallen werkzoekenden, worden enkel opleidingen met minstens 100 schoolverlaters (in 2019) opgenomen.

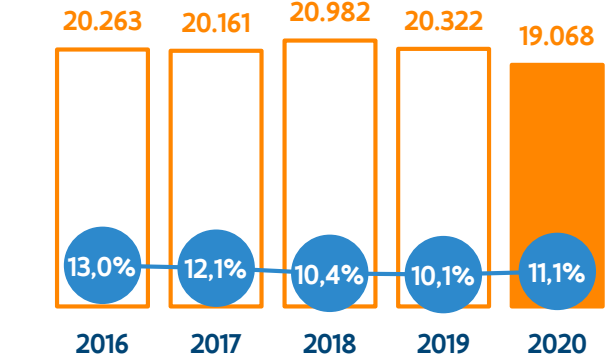

- In Antwerpen en Limburg ligt het werkzoekendenpercentage hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Meer dan 1 op 10 is in deze provincies werkzoekend een jaar na het schoolverlaten.
- Het werkzoekendenpercentage van Oost-Vlaanderen ligt op het Vlaamse gemiddelde.
- De schoolverlaters uit Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen doen het beter dan gemiddeld. In West-Vlaanderen verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt het vlotst.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- De provincie Antwerpen heeft het hoogste aantal schoolverlaters.
- Met een werkzoekendenpercentage van 11,1% verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt voor Antwerpse schoolverlaters het minst vlot van alle provincies.

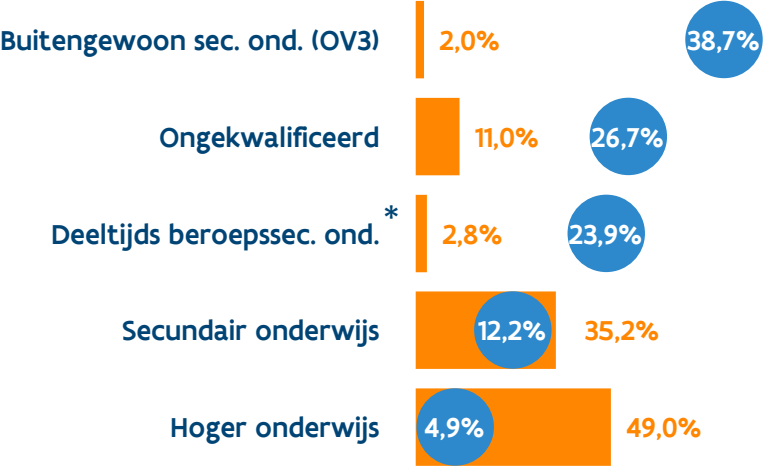

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

- Het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters blijft stabiel op 11%. Dit is het hoogste aandeel van alle provincies.
- Voor schoolverlaters die het secundair onderwijs niet afgerond hebben, verloopt de start van de professionele loopbaan moeilijk.

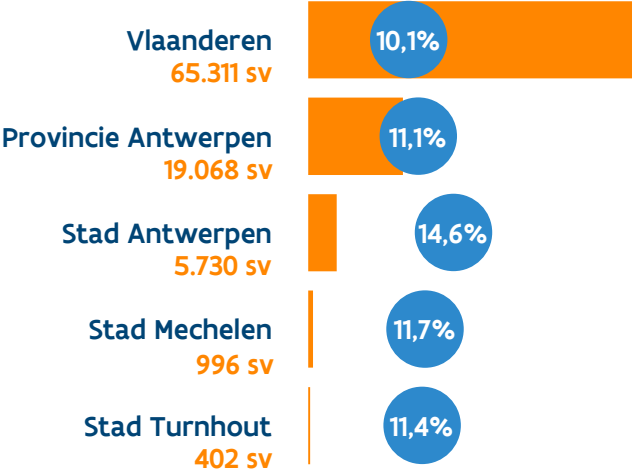

- 30% van de Antwerpse schoolverlaters komt uit de stad Antwerpen.
- Het werkzoekendenaandeel van alle Antwerpse centrumsteden ligt boven het Vlaamse en provinciale werkzoekendenaandeel.

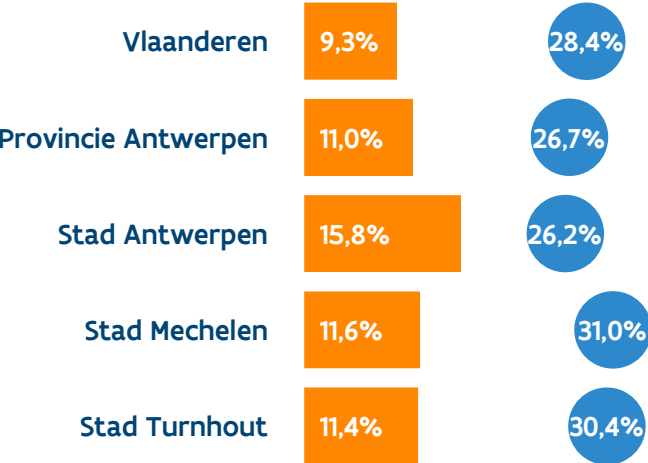

- De stad Antwerpen heeft, na Vilvoorde, het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters van alle centrumsteden.
- Enkel in de stad Antwerpen verloopt de aansluiting vlotter dan in Vlaanderen en de provincie.

Alle schoolverlaters

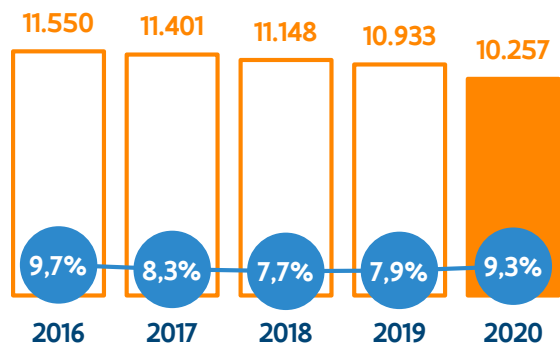
Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- 16% van alle schoolverlaters komt uit de provincie Vlaams-Brabant.
- Het werkzoekendenpercentage stijgt maar blijft lager dan het Vlaamse gemiddelde van 10,1%.

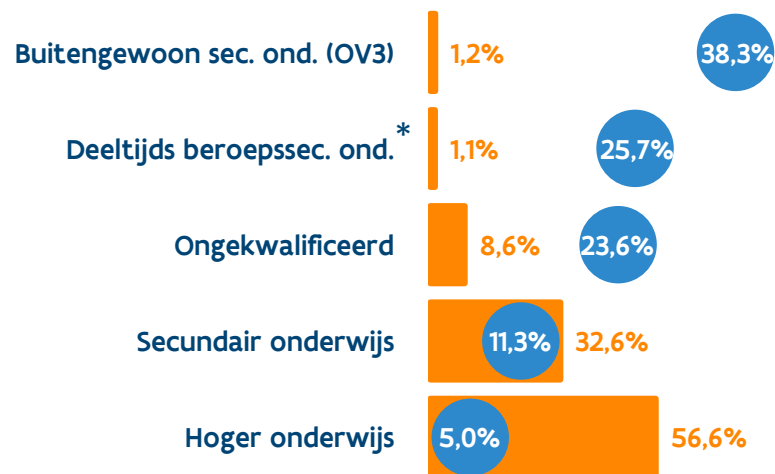

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

- Vlaams-Brabant heeft het hoogste aandeel hooggeschoolden en een lager dan gemiddeld aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters. Beide hebben een gunstig effect op het werkzoekendenaandeel van deze provincie.

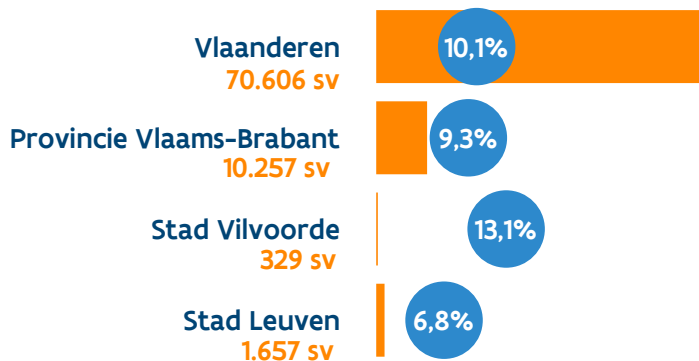

- In Vlaams-Brabant komt het hoogste aantal schoolverlaters uit de stad Leuven.
- In Leuven ligt het werkzoekendenaandeel ver beneden het Vlaamse en provinciale gemiddelde.
- In Vilvoorde verloopt de aansluiting minder goed in vergelijking met Vlaanderen en de provincie.

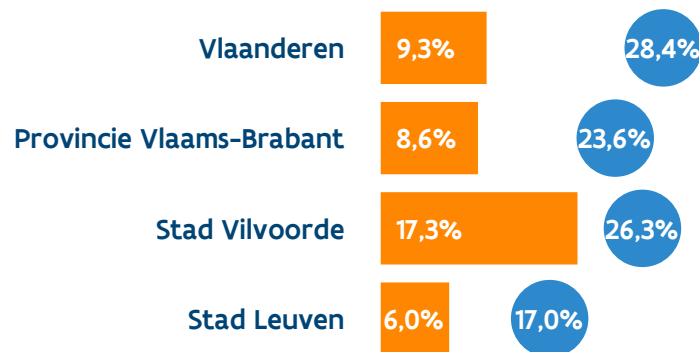

- Leuven heeft het laagste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters.
- De stad Vilvoorde heeft daarentegen het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters van alle centrumsteden.

Alle schoolverlaters

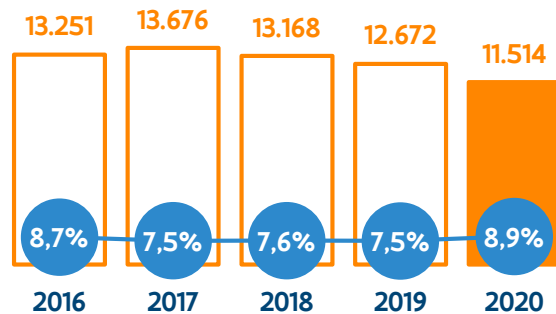
Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

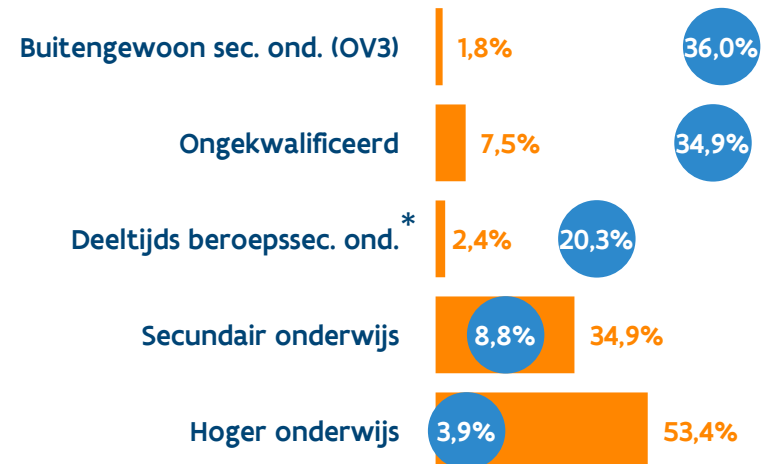
- In de provincie West-Vlaanderen verloopt de aansluiting het vlotst.
- Het werkzoekendenpercentage is toegenomen maar blijft onder het Vlaamse gemiddelde.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- West-Vlaanderen heeft het laagste aandeel schoolverlaters zonder kwalificatie.
- Alle scholingsniveaus, behalve de ongekwalificeerde schoolverlaters, hebben het laagste werkzoekendenaandeel vergeleken met de overige provincies.

* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

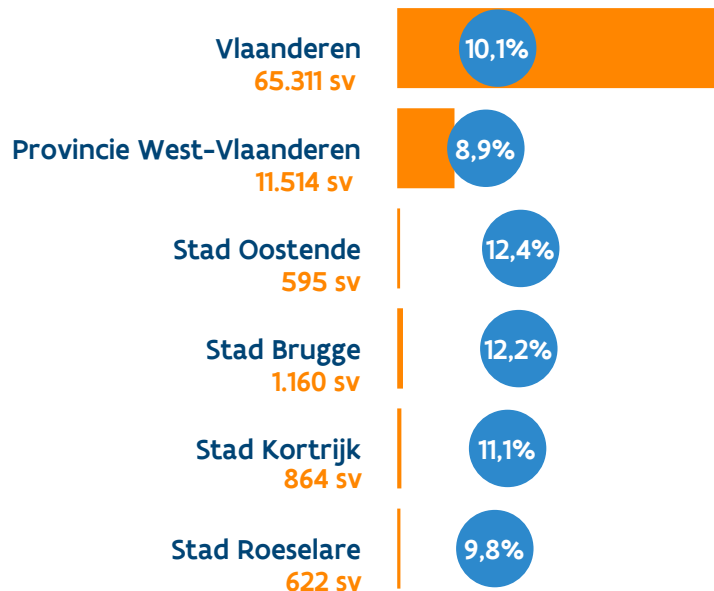

- Het werkzoekendenpercentage ligt in alle centrumsteden hoger dan het provinciaal gemiddelde van 8,9%.

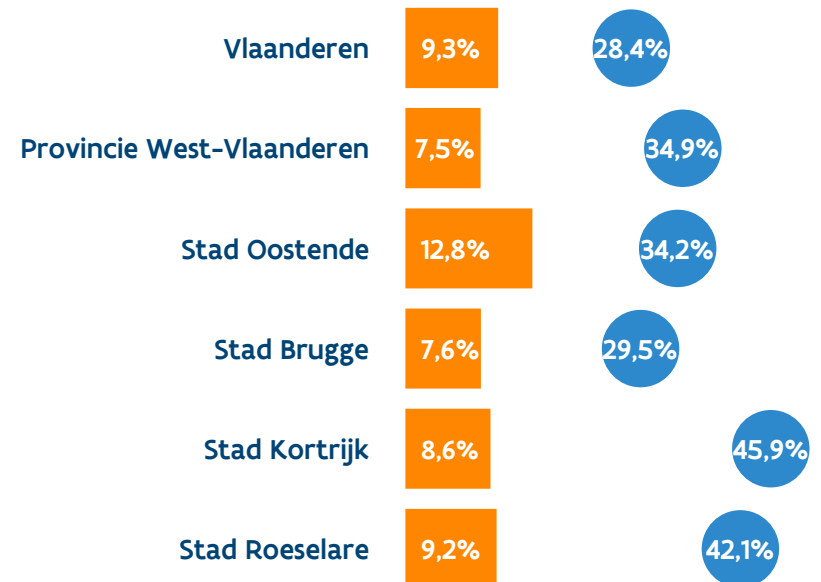

- Met 12,8% heeft stad Oostende het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters van de West-Vlaamse centrumsteden.
- In Kortrijk en Roeselare verloopt de aansluiting het moeizaamst.

Alle schoolverlaters

Ongekwalificeerde schoolverlaters

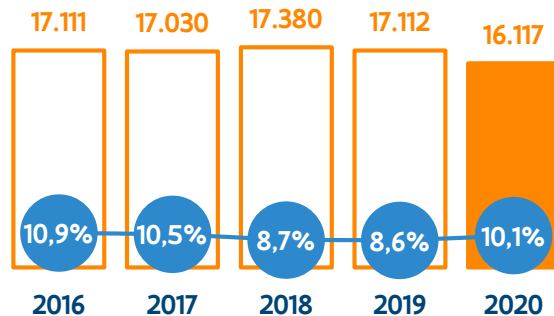
■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

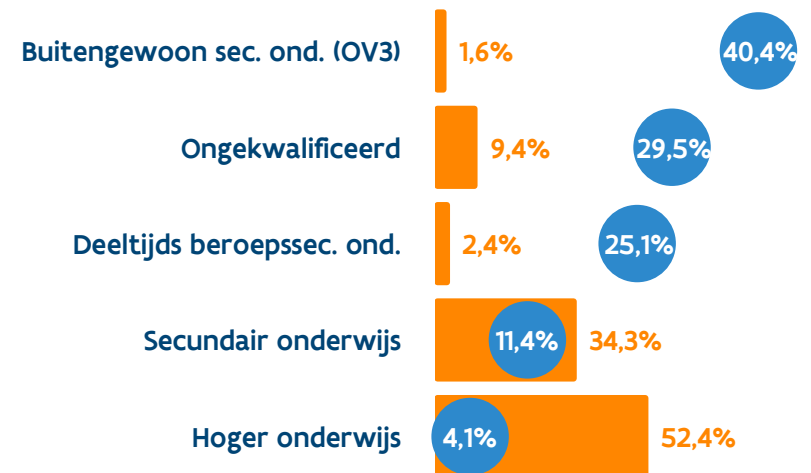
- 1 op 4 schoolverlaters is woonachtig in Oost-Vlaanderen.
- Het werkzoekendenpercentage ligt stevast traditioneel dichtbij het Vlaamse gemiddelde.

- Het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters sluit nauw aan bij het Vlaamse gemiddelde.
- Hooggeschoolde schoolverlaters hebben een lager werkzoekendenaandeel dan gemiddeld.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport.
Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

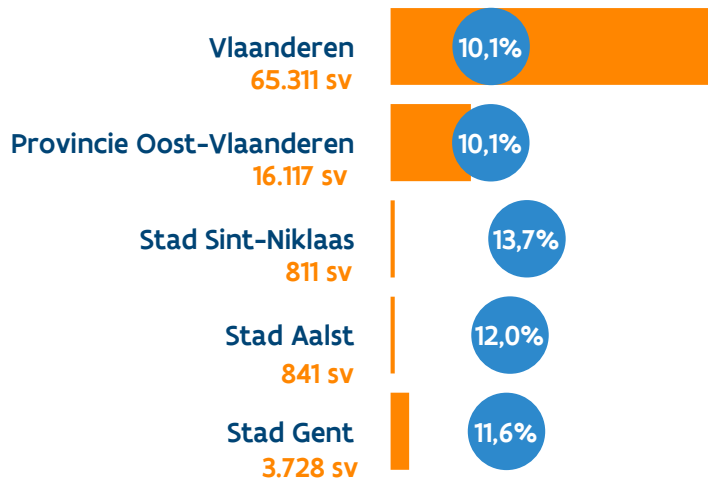

- In vergelijking met Vlaanderen en de provincie verloopt de aansluiting minder vlot in de centrumsteden.

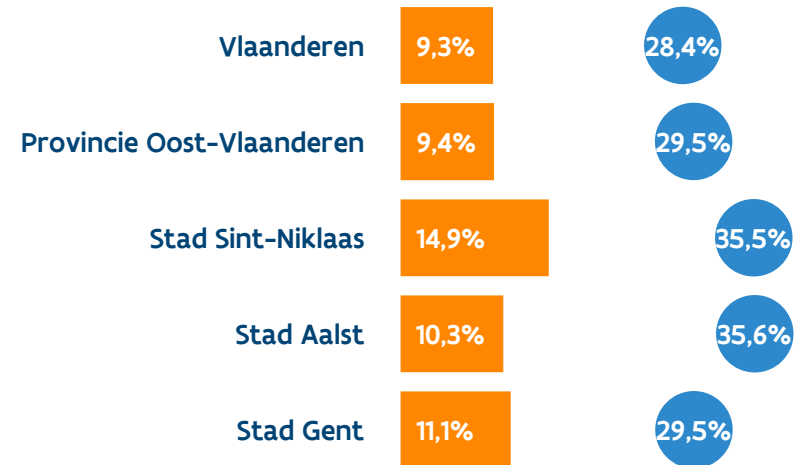

- In elke centrumstad ligt het aandeel ongekwalificeerden boven het Vlaamse en provinciale aandeel.
- In Sint-Niklaas en Aalst is meer dan 1 op 3 op zoek naar werk een jaar na het schoolverlaten.

Alle schoolverlaters

Ongekwalificeerde schoolverlaters

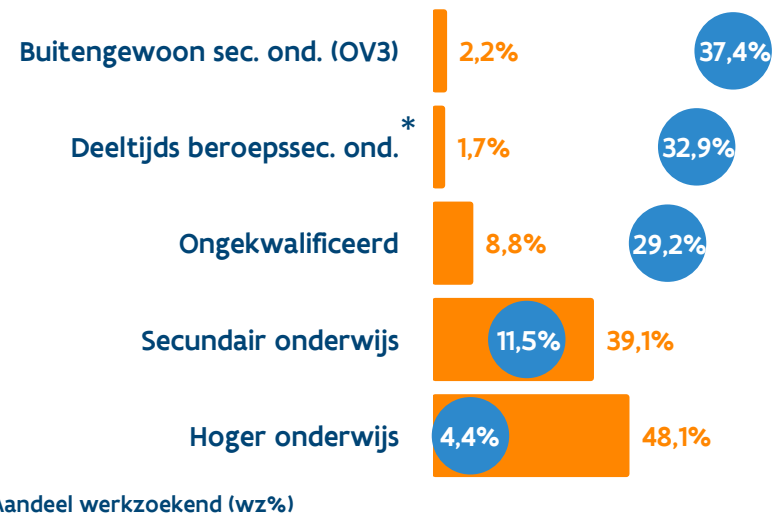
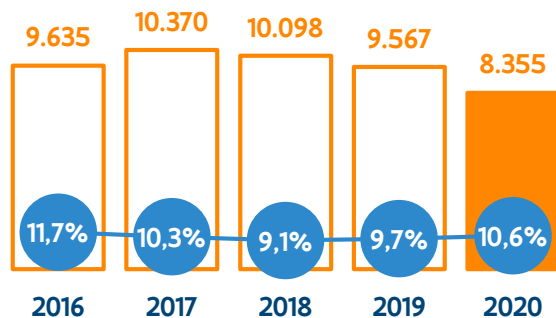

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Limburg heeft het kleinste aantal schoolverlaters en dit aantal is de voorbije rapporten verder gedaald.
- Het Limburgse werkzoekendenaandeel ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde maar is het minst sterk gestegen.

- Het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters ligt onder het Vlaamse gemiddelde.
- Limburg heeft het hoogste aandeel schoolverlaters uit het secundair onderwijs en het kleinste aandeel uit het hoger onderwijs. Beide werkzoekendenaandelen sluiten nauw aan bij het Vlaamse gemiddelde.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wegens onvolledige schoolverlatersgegevens wordt de Leertijd niet onderzocht in dit rapport. Het scholingsniveau 'Leren & Werken' bevat enkel de schoolverlatersgegevens van het Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO).

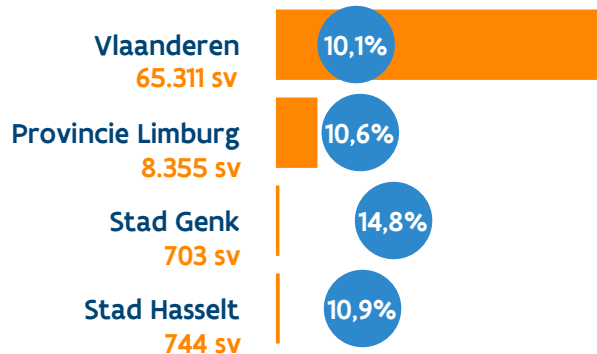

- Het aantal schoolverlaters in Hasselt en Genk zijn quasi gelijk.
- Genk heeft het hoogste werkzoekendenaandeel van alle centrumsteden.

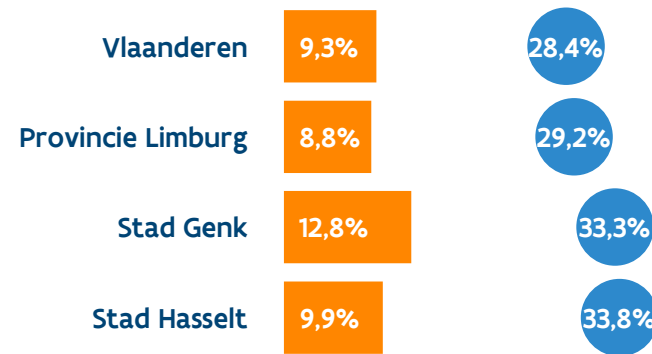

- In Genk ligt het aandeel ongekwalficeerde schoolverlaters beduidend hoger dan het Vlaamse gemiddelde.
- In beide centrumsteden is 1 op 3 schoolverlaters zonder kwalificatie op zoek naar werk.

Alle schoolverlaters

Ongekwalficeerde schoolverlaters

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

Bij het schoolverlatersrapport hoort een interactieve toepassing waar je alle schoolverlatersresultaten in detail kan opzoeken.

vdab.be/trendsdoc/schoolverlaters/detail/default.shtml